

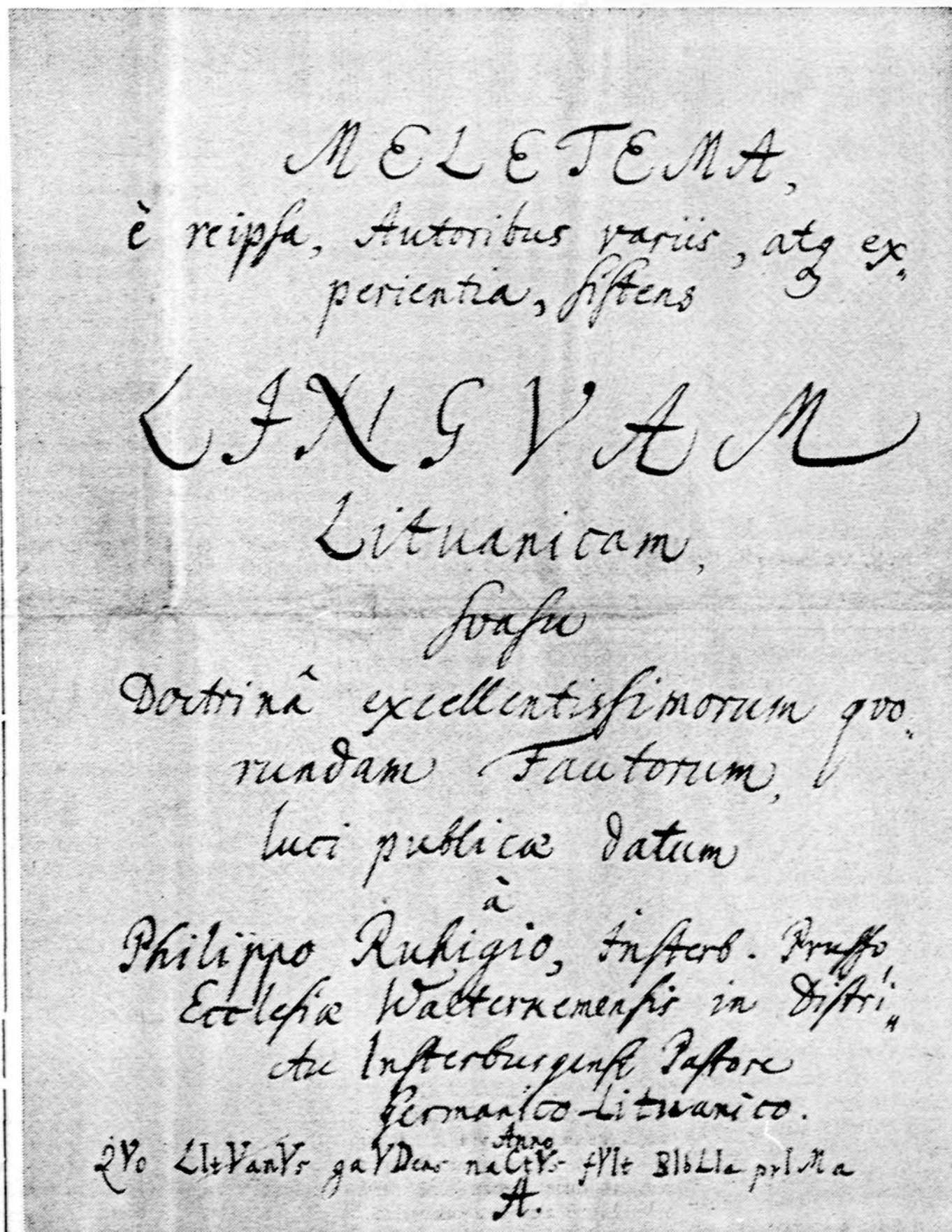
Šiame numery

- Ateitininkija pradeda Kryžių kalno tradiciją Dainavoje.
- Anglijoje rastas, o Chicagoje įsi- gytytas senas ir svarbus lituanisti- nės studijos rankraštis.
- Lietuviškos studijos skaidrioje Italijoje.
- Henriko Načio nauji eilėraščiai.
- Algirdo Landsbergio teatrinis laiškas iš Europos.
- Ateitininkų stovyklos programa.

KAZYS BRADŪNAS

Atkastas lituanistinis lobis

Anglijoje rastas, o Chicagoje įsi- gytytas senas ir svarbus lituanisti- nės studijos rankraštis

Pilypo Ruigio (1675-1749) lotynų kalba parašytos lituanistinės studijos titulinis puslapis originalaus dydžio.

Kertinė paraštė

ATEITININKIJA PRADEDA KRYŽIŲ KALNO TRADICIJĄ DAINAVOJE

Kai prieš kelerius metus, oku- pantai pakartotinai iškirto ir buldozeriais išvertė šimtus kry- žių garsiajame Kryžių kalne, Jur- gaituose, šioje Kertinėje paraš- tėje buvo iškelta idėja atkurti Kryžių kalną Išeivijoje. Konkre- čiai buvo siūlyta ir vieta — Dai- navos stovyklavietė. Mintis susi- laukė gyvo atgarsio. Gauta apsi- čiai laišku, entuziastingai prita- riančių tokiam projektui.

Štai net nuo Pacifiko pakran- tės Daumantas Cibas tada redak- cijai rašė: "Dainavoje nesu bu- vęs ir visai nežinojau, kad ten yra Kryžių kalnų tinkama kal- va. Gerai, kad ją nurodėt. Labai norėčiau pats pirmas ten kryžių pastatyti. Įsivaizduoju, kad kry- žių statyme išsivystytų ir šioks toks lenktyniavimas. Neabejoju, kad Dainavos Kryžių kalne ir to- limų vietų lietuviai norėtų statyti savo kryžius. Vieni juos patys at- vežtu, o kitiems būtų patogiau, kad kas apsiimtų už atlyginimą artumoj, padainavy, padirbtį. Toks kalnas kiekvienam lietuviui sukeltu šventos vietos pagarba, kai skaitytum kryžių įrašus su vardais Kalantos, Stonio, An- driuškevičiaus ir daugelio kitų, visiems brangių ar tik saviškiams žinomų kankinių. Nekantrauda- mas laukiu, kaip į projektą at- silieps patys dainavičiai — Dai- navos savininkai. Jei išgirstumėt daugiau ką apie to sumanymo svarstymą, prašau, rašykite. To- kiam žygiui išjudinti reikia pa- kartotino priminimo ir padrąsi- nimo. Tėbūnie naujasis Daina- vos šventkalnis kaip stiprus atkir- tis okupantų saivaliavimui".

doje informuoja (Draugas, š. m. liepos 26 d.), kryžius ten bus kal- ne pastatytas vykstančios ateiti- ninkijos jubiliejinės stovyklos metu (š. m. rugpjūčio 24 d. - rugsėjo 1 d.). Milžiniškas 19 pė- dų aukščio raudonmedžio kry- žius, padarytas meistro Antano Poskočio, šiuo metu jau yra nuvežtas į Dainavą ir laukia iš- kilmingos Kryžių kalno atidary- mo dienos.

Ateitininkų Federacijos dva- sios vadas kun. Stasys Yla ši Kryžių kalno projektą spaudoje taip aptarė: "Liaudies kryžių is- torija yra mūsų kultūros, meno ir sykiu mūsų religinio charakterio istorija... Galima įsivaizduoti, koks pasidarytų Dainavos Kryžių kalnas su laiku atraktijos centras turistams, žurnalistams ir TV re- porteriams. Tas Dainavos kalne- lis prabilų visos kovojančios ir kryžiuojamos Lietuvos vardu. Jis būtų ir mums dalis savos Lietu- vos ir jos Gologotos" (Draugas, 1975.VII.26).

O ypač malonu, kad šis Kry- žių kalno projektas Dainavoje ra- do platų atgarsį ir širdingą pri- tarimą jaunime, kurio daugeliui Dainava yra virtusi antrąja tėviš- ke. Iš arčiau stebint jau vien Chi- cago studentų ir moksleivių nuo- taikas, jaudinančiai džiugu bu- vo matyti, kaip jie savo tarpe en- tuziastingai tuo reikalu kalba ir ne trarafetinė, bet naują Kryžių kalno Dainavoje idėją priima kaip savą, juos uždegančią, juos keliančią.

Daug kas ir dabar, apsilankęs Dainavoje, sako, kad visas sto- vyklavietės gamtovaizdis da- g kuo primena Lietuvą. Tačiau kai ant peizažą dominuojančio kal- nelio iškilis ir aukštų kryžių si- luetai, Dainava tikrai visis akiai neatkiriama toli palikusios ir čia atkeltosios Lietuvos dalimi.

Karų, okupacijų ir kitokių ne- gandų šimtmečiais niokojama Lietuva yra netekusi neįkainoja- mos vertės savo kultūrinių lobių. Kiek archyvų, bibliotekų ir rank- raštynų buvo sudeginta, užpuoli- kų kaimynų išgrobstyta ir išsi- vežta, kiek dailės vertybių atsidū- rė svetimųjų kraštų muziejuose! Ir taip kultūrinių turtų naiki- nimo ar netekimo nelaimės vis ir vis beveik periodiškai kartojosi nuo pat pirmosios ir siaubin- gosios maskolių invazijos Lietu- von 1655 metais.

Ne vieną kartą ir mes patys buvome gerokai kalti, per mažai dėmesio skirdami kultūrinių ver- tybių apsaugai. Ir tai dar visai netolimoje praeityje. Sakysim, nepriklausomybės metais, prave- dant žemės reformą, domėtasi tik dvarų žemėmis, visai ranka nu- mojant į tai, kas šimtmečiais bu- vo krauta po tų dvarų stogu. O ten gi buvo ir brangių bibliote- kų, ir ypač sienas puošiančių vertingų dailės kūrinių. Bet ar kam tai rūpėjo? Rūpėjo, tik ne mums. Greit rečiau ir brangiau- si paveikslai, niekieno neklaidu- mi, atsidūrė kaimyninėje Lenki- joje ir toliau Vakarų Europoje, kur jie ir šiandien turina anų kraštų dailės muziejus. O kokie gi būtų buvę pačios Lietuvos dai- lės galerijų turtai, jeigu būtų lai- ku apsižiūrėta ir akiai neįsikibta vien tik į materialines gėrybes!

Deja, išsivijoje didžia dalimi einama tuo pačiu keliu. Galvo- trūkėiais perkamos žemės, rezidencijos (atsargiai — nepava- dinkit jų tėvų papročiu tik na- mais!) ir kitų kitokie objektai. Bet tik ne kultūrinė vertybė, o ypač dar tokia, kuri amžių ne- ganduose buvo iš mūsų rankų iš- sprūdusi, ir dabar, progai pasitai- kius, vėl galinti grįžti lietuviš- kon pastogėn. Kiek šiandien pi- ningingoje išsivijoje yra tokių kaip Kazys Varnelis ar Bronius Kviklys, kurie, nesigirdami nei vilomis, nei akrais, atkakliai ieš- ko, jeigu reikia ir perka visa tai, kas lietuvių tautos ir kultūros is- torijai yra brangu ir ko praeity- je buvo netekta.

O prarastų, dingusių ir vėl at- kastų, mūsų tautai brangių kul- tūrinių vertybių pasaulinėse šiu- turtų varžytinėse laiks nuo laiko pasirodo apščiai. Tokius faktus visą laiką akylai seka Chicagoje gyvenantis, žinomas mūsų daili- ninkas prof. Kazys Varnelis. Da- lyvaudamas tarptautinėse šiu- rankraštinių bei knyginių rete- nybių varžybose, jis savo biblio- tekoje yra sutelkęs neįkainojam- mos vertės senųjų įvairiausių li- tuanistikos leidinių. O Lietuvą liečianti ir šimtmečius apimanti Varnelio kartografijos kolekcija yra viena iš pilniausių.

Šiomis dienomis jo senųjų rankraščių rinkinys praturtėjo pačiu brangiausiu, lig šiol tik ži- notu, bet niekieno nerastu ir ne- matytu. Tai Pilypo Ruigio lotyni- škios studijos apie lietuvių kalbą rankraštis, parašytas aš- tuoniolikto amžiaus pačioje pra- džioje. Kaip žinome, vėlesnė vo- kiškoji šios studijos atspausdin- ta versija Vakarų Europoje pir-

moji išgarsino lietuvių kalbą ir nusiuntė. Tačiau dėl nežinomų priežasčių studija nebuvo išleista, ir jos rankraštis buvo dingęs iki pat šių metų.

Dabar Kazio Varnelio įgytas jos rankraštis yra 110 ranka ra- šytų puslapių. Lotyniškas jos tekstas mirgėta mirga lietuvių kalbos žodžiais, kurie lyginami su lotynu, graikų ir kitomis kal- bomis. Apščiai tekstan įpinta ir lietuviškų patarlių bei priežodžių, kurie visur užrašomi lietuviškai. greta duodant ir lotyniškuosius vertimus.

Lotyniškosios studijos tekstas daug kuo skiriasi nuo vėlesnės vokiškosios. Štai tik vienas pavyz- dys. Vokiškoje versijoje buvo atspausdintos anos garsiosios trys mūsų liaudies dainos pirmūnės: "Anksti rytą rytužėlį", "Aš tu- rėjau žirgužėlį" ir "Aš atsisa- kiau savo močiutei". Lotyniš- kam studijos prototipe "Anksti rytą rytužėlį" dainos nėra. Vie- toj jos yra kita, prasidedanti ši- taip: "Selmiai lenkai į kryge jojo, / abeja, Ruigys rankraščių jam ir

noma, visos dainos gretimai iš- verstos ir į lotynų kalbą.

Šios studijos rankraščio atiden- gimo ir jo išsijimo istorija taip- gi yra be galo įdomi. Dabar, kal- bantis su rankraščio savininku prof. Kaziu Varneliu, sužinota, kad jam gerai pažįstamas New- berry bibliotekos Chicagoj kartog- rafijos skyriaus kuratorius, žino- damas, kad Varnelis domisi liti- uanistika, pastebėjęs Sotheby var- žytinių kataloge Ruigio rankraš- čio fotografiją bei aprašymą, at- siuntė Varneliui katalogo foto- statinę kopiją. Ir kur čia nebus įdomu, kad lituanistinis manu- skriptas Londone (Anglijo) par- duodamas iš varžytinių š. m. lie- pos 8 d. Tada Kazys Varnelis tuoj pat susisiekiama su Nebenzahl firma Chicagoje, kuri yra viena iš 50 pasaulyje svarbiausių anti- kvariatų, besispecializuojančių senųjų knygų ir kartografijos sri- tyse. K. Varnelis paprašo, kad firma per savo agentą Londone dalyvautų varžytinėse jo vardu.

rankraštis, išgulėjęs apie 250 me- tų mums visai nežinomose angly- bibliotekose, vėl nepradingtų šimtams metų. Tačiau, nežūrint visų pastangų, K. Varnelis varžy- tinėse pralaimėjo. Nežinomo pir- kėjo agentas įkėlė aukštesnę kai- ną. Tik to agento pirkėjas, mūsų laimei, persigalvojo ir rankraščio atsisakė. Tokiu būdu Varneliui buvo pasiūlyta rankraštį perimti tiesiai iš ano nežinomojo pirkėjo agento.

Tiesa, pinigai išaugo dideli. Ir čia vienam K. Varneliui buvo ne- pakeliamai sunku. Tačiau, ne se- kundės dėl pirkinio neabejoda- mi, pagalbon ateina Gabrielės ir Kazio Varnelių bičiuliai dr. Min- daugas ir Austė Vygantai, prisidėdami stambesne suma, nes čia jau buvo ne poros šimtu, bet ke- letos tūkstančių reikalas. Visoj toj istorijoje prof. K. Varnelis neuž- miršta ir dr. Vinco Maciūno, mū- sų senosios literatūros žinovo, ku- riam šios akcijos metu kelis kar- tus skambina į Philadelphia, ieškodamas patarimo ir padrąsi- nimo. Pagaliau visa įtampa pasi- baigė tuo, kad šiandien studijos rankraštis jau yra Chicagoje, prof. Kazio Varnelio rankrašty- ne.

Anot K. Varnelio, savaime su- prantama, kad manuskriptas įgy- tas tam, kad mūsų mokslininkai galėtų jį naudotis ir įnešti nau- jos šviesos į 18 šimtmečio litiua- nistikos mokslo tyrinėjimus. Prof. V. Maciūnas, labai nudžiugintas šio rankraščio išsijimu, jau suti- ko "Draugo" kultūrinio priedo puslapiuos plačiau apie tai para- šyti, kai tik gaus manuskripto fo- tografines kopijas. Tikimasi, kad į šio rankraščio studijas įsijungs ir daugiau lituanistų.

Šiandien jau žinoma, jog viso rankraščio fotografinės kopijos artimiausiu laiku bus padarytos keliuose egzemplioriuose, kad rankraštis kuo plačiausiai būtų prieinamas lituanistams. Varne- lio žodžiais, pirmasis fotografinis egzempliorius bus skiriamas dr. Vincui Maciūnui. Kiti egzempli- oriai bus pasiūti Vilniaus univer- siteto moklinei bibliotekai, o taip pat Lietuvos mokslo akade- mijoms Romoje ir Vilniuje.

Ir taip Pilypo Ruigio šimtme- čius dingęs rankraštis vėl yra galutinai grįžęs į lietuvių rankas. Grįžęs tolimais ir aplinkiniais ke- liais. Po amžių miego nežinomoj Anglijos bibliotekoj, atominio amžiaus sprausminiu perskridęs Atlantą ir čia, Varnelių ir Vy- gantų rūpesčiu, nusileidęs Chica- goje, lietuviškon bibliotekon. Tuo buvo lyg ir įvykdytas studij- jos dedikacijos gale kukliai auto- riarus išreikštas pageidavimas:

"Ar tiks ar netiks, siunčiu. Imk meiliai taiti, / jei darbas to neverts, man vėl parsišyk čionai".

Šiuo dingusio rankraščio ati- dengimu dabar prasmingiausiai paminima ir 300 metų sukaktis nuo Pilypo Ruigio gimimo. Jis buvo gimęs Mažosjoj Lietuvoj 1675 metais.

k. brd.

Reikėjo veikti greitai, kad

Lietuviškųjų studijų savaitė skaidriojoje Italijoje

Turint galvoje šiemetinius šventuosius metus, pernai rudėnį buvo nusistatyta šios vasaros Lietuviškųjų studijų savaitė su ruošti prie Romos Frascati. Tačiau, kai paaiškėjo, kad iš Romos lietuvių neįmanoma sudaryti komisijos, kuri rūpintųsi administraciniais savaitės reikalais, terminai atrodė tiek uždelsti, kad šiemet bus neįmanoma su ruošti šio tradicinio Europos lietuvių kultūrinio sąskrydžio reikalingų patalpų stokos. Iš šios beveik bevilkiškos situacijos išgelbėjo Tėvas T. Ereminas iš Domodosalos (Šiaurės Italijoje). Jis netikėtai greitai ir už nebrangią kainą rado labai gražias patalpas Santa Maria kolegijoje Verbanijos-Palencos mieste prie Lago Maggiore. Todėl šios vasaros lietuviškųjų studijų moderatorius Vincas Natkevičius (Vasario 16 gimnazijos direktorius) dar sūspėjo sutelkti reikalingą paskaitininkų skaičių, ir šis kultūrinis sąskrydis galėjo įvykti liepos 10-17 dienomis. Tai buvo viena gražiausių studijų savaitių Europoje.

Grozis ir revoliucija

Pirmiausia Savaitė buvo graži gyvenamąja vieta ir gamtine aplinka. Nors Lago Maggiore gal nėra toks skaidrus, kaip Šveicarijos Keturių kantonų ežeras, kur vyktu pernyktė Savaitė, tačiau kultūrinė aplinka prie Lago Maggiore intensyvesnė. Vien Verbanijos miestelio pakrantė paežerėje akis žavėjo tiesia linija išrikuotais dideliais oleandru medžiais, kurie žydėjo baltais, gelsvais, rausvais ir raudonais žiedais. Kas per popietes nenorėjo maudytis, arba važinėti laivu ežere, tas galėjo vaikščioti didžiojo ežero pakrante, arba ten gurkšnoti vėsius gėrimus, arba gėrėtis skaisčiais žiedais gausiai išsi puošusiais oleandru medžiais.

Ir savo svarbiausia dalimi — paskaitomis — Studijų savaitė praėjo gražiai: paskaitų pobūdis buvo darniai išbalansuotas, jų nereikėjo sukeitinėti vietomis, nes joks prelegentas nesivėlavo. Tik, gaila, jie ne visi išbuvo iki galo, o vienas antras kiek kitaip pavadino savo paskaitos temą, negu ji buvo paskelbta kvietime.

Šios vasaros Liet. studijų savaitė prasidėjo ne tik grožiu, bet ir revoliucijos ženkle, nes pirmosios dvi paskaitos buvo skirtos revoliucijos temoms. Prisimenant Rusijos 1905 m. revoliuciją, kuri atnešė Lietuvai nemažai laisvų, pirmiausia dalyviai buvo supažindinti su revoliucijų prigimtimi. Jos "sociologija" atliko vienas mėgstamiausių Studijų savaitės paskaitininkų, sociologijos daktaras K. J. Ceginskas, kalbėdamas tema: "Ar paseno revoliucija?" Atsakęs, kad šis klausimas nėra retorinis, ir davęs revoliucijos sampratą, prelegentas ilgėliau sustojo prie revoliucijos priežasčių. Kad revoliucija įvyktų, pagal Dr. Ceginską, reikia trijų svarbių priežasčių: 1. daugiopos krizės krašte; 2. nenulaužtos trumparegijos valdžios, kuri nemato krizių, arba nenori nieko keisti krizėms pašalinti; 3. revoliucijos sukėlėjų, kurie imasi prievartinu priemonių netikusiai valdžiai pašalinti ir geresnei santvarkai įvesti. Žiūrėdamas į revoliucijos tikslus bei jų vykdytojus, dr. K. Ceginskas nurodė bent šešias revoliucijos rūšis: 1. gaivalinius masių sąjūdžius (kaip kaimiečių sukilimai); 2. utopines revoliucijas; 3. anarchistines revoliucijas; 4. tautines revoliucijas (kaip

Didž. prancūzų revoliucija); valstybinius perversmus; 6. partizaninius karus.

Nors ir pasisekusios revoliucijos dažnai savo tikslų nepasiekia, tačiau prelegentas buvo nuomonės, kad revoliucija, kaip visuomeninio bei politinio gyvenimo veiksnys, nesenia, nors pasensta ir keičiasi revoliucijos sūkliai.

Gaivalinės su tautiniu atspindžiu revoliucijos pavyzdį nagrinėjo Freiburgo universiteto doktorantas (jauniausias paskaitininkas) Petras Nevulis, kalbėdamas apie Lietuvoje pasireišku-

Dr. K. J. Ceginskas

sią Rusijos 1905 metų revoliuciją, nuo kurios šiemet 70 metų. Paanalizavęs miesto darbininkų-proletarų bei valstiečių darbininkų, mažesnių ir bežemių socialinius - ekonominius stovius, P. Nevulis įtikino, kad 1905 m. revoliucija turėjo rimtas socialines priežastis. Jai politinį pobūdį stengėsi suteikti šviesuoliai, nors šie ir nesutarė dėl tikslų. Revoliucijoje dalyvavo ir politinės partijos (socialdemokratai, komunistai, demokratai), tačiau dėl jų silpnumo jų įtaka nebuvo stipri, nors dabar kai kurios partijos, ypač komunistai, savo vaidmenį gerokai išpučia ir tuo didžiuojasi. Tas jų vaidmuo ypač mažas buvo Lietuvoje, kur stipriausia partija buvo socialdemokratai. Šių nutarimai pateko ir į Didžiojo Vilniaus seimo rezoliuciją, kurioje buvo reikalaujama Lietuvai autonomijos drauge su kitomis tautomis.

Per diskusijas po Nevulio paskaitos dar labiau išryškėjo, kad 1905 m. revoliucija turėjo didelę reikšmę Lietuvai, nes ji gavo laisvų, kokių anksčiau Rusijos imperijoje neturėjo. Tada Lietuvai pajuto savę sąmonę kaip organinis socialus vienetą. O ne vienam studijų dalyvių buvo malonu pajusti, kad P. Nevulio asmeny (tokiau lietuviškai nesupranta, prelegentas pavaizdavo detaliau. Jam atrodo, kad dabar reikia stebuklo, kad geras kūriny išeitų į sceną kompartijos cenzūros nesužalotas. Juk ir pats Jurašas buvo atleistas iš teatro, kad protestavo dėl įsakymo žaloti savo surežisuotą J. Grušo "Barborą Radvilaitę".

Aušros Marijos ir Jono Jurašų dienos

Šeštadienio ir sekmadienio priešpietės (VII.12-13) buvo skirtos neseniai iš Lietuvos ir Vakarų atvykusiems Jurašams. Jų paskaitos Studijų savaitės dalyvių didžiūmai, tur būt, atrodė kaip dabartinės Lietuvos prabilimas (tokiau sveikinimu ir pradėjo savo paskaitą Jurašienė). Tačiau pirmasis į dalyvių prabilo Jonas Jurašas, lig 1972 m. vasaros buvęs Kauno teatro meno vadovas.

Kalbėdamas apie "Teatrą dabartinėje Lietuvoje", jis pirmiausia pavadino teatrą visuomenės nuotaukos barometru, kuriame

atsispindi, kad ir netobulai, lietuvių dvasiniai siekimai ir kompartijos interesai. Nors patys teatrai dabar giriasi savo kiekybiniais rodikliais, tačiau žiūrovai dabar veržiasi į teatrą, ieškodami kokybės, kaip dvasinės atgaivos nuo melagingos aplinkos. Kitoks stovis buvo iki 1960. Tada teatre buvo didelė krizė. Iš to laiko, kai Kauno teatro direktorium buvo Kupstas, pasakoamas šitoks atsitikimas. Prieš kažin kokią režimo šventę buvo statomas rusiškos propagandos spektaklis. Į jį atvyko tik trys žiūrovai. Po pirmo veiksmo vienas jų kažin kur dingo. Kupstas įsakė jį surasti, suvarė į salę teatro tarnautojus, ir prieš šitaip buvo suvaizdinta iki "pergalės". Dabar žmonės veržiasi į teatrą, išpirkdami bilietus metams į priekį, nes ieško dvasinės atgaivos nors tarp elučių ir gestų. Šitaip yra buvę su Just. Marcinkevičiaus "Mindaugu", K. Sajos "Mamutu medžioklė", Glinškio "Grasos namais", J. Grušo "Barbora Radvilaitė".

Trumpai charakterizavęs lietuviškus teatrus, veikiančius Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Klaipėdoje, Šiauliuose ir kitur (liaudies teatrus), J. Jurašas plačiau sustojo prie kompartijos reikalavimų, besireiškančiais nematomais veiksniais varžtais bei cenzūra. Kol dramaturgo kūrinyms patenka į atvirą sceną prieš žiūrovas, jis turi praėti sunkiai išvaizduoja-

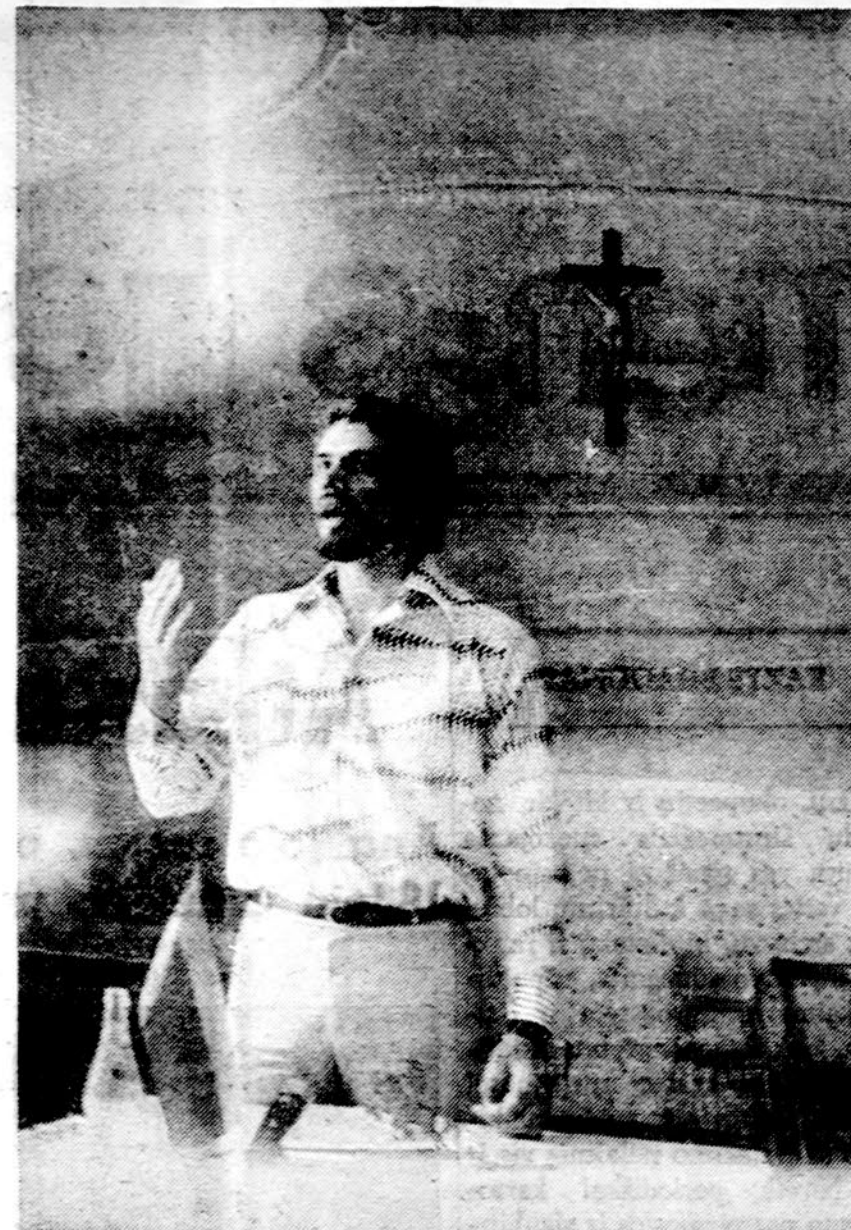

Petras Nevulis

mą kontrolės aparatą: režisieriaus, Kultūros ministerijos, Glavitto, kompartijos arba jos įtakos teatre, meno tarybos ir pagaliau po Maskvos atsiūniamus slaptus kontrolierius. Kaip Jurašo surežisuota Sajos "Mamutu medžioklė" po vieno sezono buvo išimta iš repertuaro dėl Maskvos atsiūsto ruso kontrolieriaus, kuris lietuviškai nesupranta, prelegentas pavaizdavo detaliau. Jam atrodo, kad dabar reikia stebuklo, kad geras kūriny išeitų į sceną kompartijos cenzūros nesužalotas. Juk ir pats Jurašas buvo atleistas iš teatro, kad protestavo dėl įsakymo žaloti savo surežisuotą J. Grušo "Barborą Radvilaitę".

Ar galima kūryba nelaisvėje?

A. M. Jurašienė savo paskaitos temą pakeitė. Užot kalbėjusi apie jaunosius rašytojus tėvynėje, ji mėgino atsakyti į klausimą: "Ar galima literatūrinė kūryba dabartinėje Lietuvoje?" Tai svarstydamas, prelegentė palietė kelis atvejus. Vienas jų — pagunda, kuri ypač gyva buvo pokario okupacijos laiku nepriklausomos Lietuvos rašytojams, kaip ilgą laiką elgėsi rusų Solženicinas

Europos lietuvių studijų savaitėje Italijoje kalbą režisierius Jonas Jurašas.

— kurti sau, slaptiems stalčiams, nieko neskelbiant viešai, nes be melo prisitaikyti prie kompartijos reikalavimų neįmanoma. Bet rašytojas kūrė ne vien sau, bet ir savo tautiečiams. Taigi jam tyklėjimas reiškia ne tik savęs slėpimą, o nieko neskelbdami jauni rašytojai pasilieka kaip neegzistuojantieji, negali savo talento patikrinti. Po karo senieji rašytojai buvo panašiam stovy. Jų vienas galų gale mėgino prisitaikyti. Tiesa, gal būtų buvę geriau, jei Mykolaitis - Putinas nebūtų paskelbęs savo "Sveikinu žemę". Tačiau šis prisitaikymo rinkinys jam atvėrė duris vėlesniems, geresniems kūriniams.

Ir J. Grušas daug metų neraišė arba negalėjo rašyti. Bet vieną dieną jis atėjo į "Grozinės literatūros leidyklą". Buvo liūdna ir jį žiūrėti. Ji suvargusi redaktorius tiesiog mokė, ką jis turės išbraukti, ką kitaip pasakyti. Žinoma, jam buvo sunku. Bet jis pamėgino prisitaikyti, parašydamas silpnų dalykų. Bet vis dėlto vėliau jis surado spragą sukurti stiprių dramų, kurios išliko. Ar būtų geriau, jei jų nebūtų? Pa-

Kadangi niekas tikrai nežino, kas yra socialistinis realizmas, kurį vairoja kompartija, atsiranda rašytojų oficialiai neuždarytų spragų, pro kurias jis gal sprasprukti, savęs neprievartauodamas ir nemeluodamas. Tokie buvo Chruščiovo laikai, kada be ypatingo taikymosi apie 1960 m. viešai pasirodė Aputis, Geda, Glinškis. Vėliau atėjusiems į literatūrą, aplinkybės susikomplicavo. Tokie padėty atsiradė Tomaso Venclova, nors apskritai patiemis jauniems, kurie laisvo gyvenimo visai nepažino, prisitaikymas prie socialistinio realizmo gal nepažadina per aštrių sąžinės konfliktų. Juk dabar mokyklose jaunuoliai pratinami prie kompromisų, kaip viešai rašyti ir kalbėti. Be abejo kompromisai kūryboje yra nesimpatiški. Bet tarp skruzdėlyno mažų gal išaugs vienas antras didelis kūrejas, kuris dėl savo talento yra pajėgus matyti ir jausti tikrovę plačiau ir giliau. Be abejo, šitame sovietiniame skruzdėlyne yra tokių, kurių nepasiekia tiesos balsas. Tai sako, kad literatūrinė kūryba tiesą mylintiems rašytojams sukelia daug skausmo ir reikalauja aukų. Kaip sunku kartais būna tikram rašytojui, Jurašienė pailiustravo J. Grušo paskiausiu atveju.

Aušra Marija Jurašienė

našiai buvo ir su Miškiniu, grįžusiu iš Sibiro tremties. Jei jis nebūtų parašęs partijos liniją atitinkančių eilėraščių, jis nebūtų galėjęs vėliau pakartoti savo jaunystės eilėraščių. Ar jis per brangiai užmokėjo savo sąžinėje?

Laisviau savy jaučiasi komunistiniai rašytojai. Sakysim, toks Ed. Mieželaitis. Jis dabar yra nusirašęs, smukęs. Tačiau seniau jis buvo sukūręs gerų eilėraščių. Gavęs Lenino premiją, jis pasižadė galingas, prieš kurį lenkianet rusai. Kad ir toks būdamas, jis padaro ir gero — ne vienam jaunam rašytojui yra padėjęs iš-

mas apie "Lietuvos diplomatinę tarnybą 1940-75 metais", vaizdžiai nupiešė, kaip ta diplomatinė tarnyba atsirado, raudonosios armijos iguloms įėjus į Lietuvą, kaip atsirado Kybartų aktai, koks Lietuvos pasiuntinių stovis buvo per karą, kaip ir kur veikė Lietuvos pasiuntinybės tuoj po karo ir dabar.

Tarp pasaulinės politikos girnų

Po Jurašų paskaitų buvo paskirtas visas vakaras jų sukeltooms mintims apsvaistyti. Paklausimų buvo daug, bet prelegentai į juos atsakinėjo, beveik neišeidami iš savo paskaitų minčių. Pralaidžiant čia tas diskusijas, reikia bent keliais žodžiais prisiminti tris pusiau politines paskaitas, per kurias žvelg'a į Lietuvą tarp pasaulinių galiūnų. Dr. Albertas Gerutis (iš Šveicarijos), kalbėda-

mas apie "Lietuvos diplomatinę tarnybą 1940-75 metais", vaizdžiai nupiešė, kaip ta diplomatinė tarnyba atsirado, raudonosios armijos iguloms įėjus į Lietuvą, kaip atsirado Kybartų aktai, koks Lietuvos pasiuntinių stovis buvo per karą, kaip ir kur veikė Lietuvos pasiuntinybės tuoj po karo ir dabar.

Dr. Adolfas Damušis (iš JAV Detroito), sukilimines 1941 m. Lietuvos laikinosios vyriausybės ministras "Tėvynės valandėlės" rėmuose kalbėjo apie neseniai mirusį laikinosios Vyriausybės ministro pirmininko pavaduotoją Jozą Ambrazevičių - Brazaitį (Nukelta 13 pusl.).

Tel. PR 8-3223
DR. ANNA BALIUNAS
2838 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŠ IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 PL, Justice, Ill. 509-0500
Pirmia ugonius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 874-8018

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ir ketvirtad.
6 iki 7:30 val. vakaro.
Seštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2288
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.
antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetas
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4; seštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-8888
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Resid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 2-3001.

Tel. — BE 3-5883
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akijų Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofsio telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKSIA
VAIKŲ LIGOS
2836 West 63rd Street
Pirmad. antrad. ketvirtad. ir penktad. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 8-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441 — LO 1-4605
Jei neatliepia 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai: 1002 No. Western Avenue
5214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Vid. telefonai 653-1551
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir seštad. tik susitarus

DR. TERESE KAZLAUSKAS
VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
875 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60463
Tel. 348-6667
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto Olympic 7-4757
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1448 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienį, 4-6 val.
Šeštadienis 12 ir 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvius gydytojas)
3925 West 39th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-3 val. p. p. trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SKIDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryt. iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-8001
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave., Kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 9 iki 7 val. p. p. Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKTŲ LIGOS — CHIRURGIJA
611 N. WABASH AVE.
4300 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Iškirina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakarų
Ofiso tel. 776-2890; rez. 448-5645

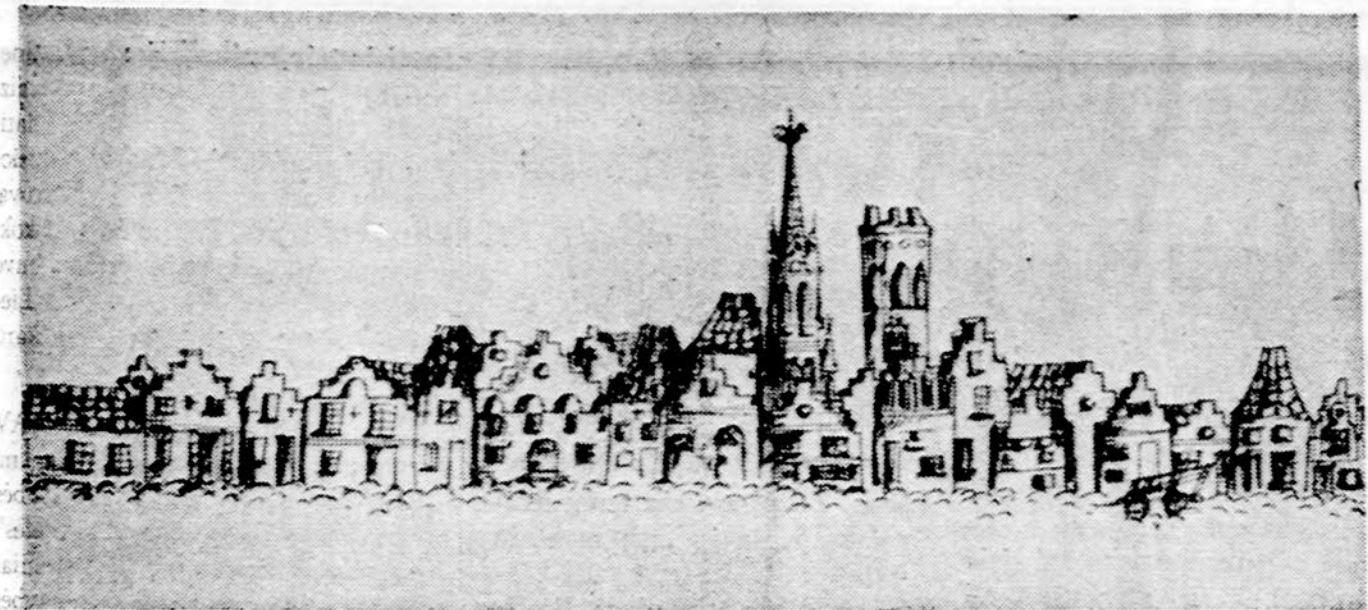
DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 6-4410
Rezid. GI 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. v. antr. ir penkt. nuo 1-8 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisai ir rez. 2652 W. 60th St.
Tel. PProspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštad. 2-4 val. popiet. ir šėtu laiku pagal susitarimą

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6466
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — D anksto susitarus

Tel., Ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir seštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 598-3166; namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 3-5 ir 6-8 penktad. 2-6, seštad. pagal susitarimą

Brugge miesto panorama

Teatriniai laiškai iš Europos

Lėlės ir istorijos prie Brugge kanalo

Brugge, Belgija, 1975 m. liepos mėn.

Valtis prasilenkia su gulbe "šiaurės Venecijos", Brugge, kanale. Krantinės 15-o šimtmečio fasadų eisenoje pasirodo palinkęs dviaukštis pastatėlis — kupriukas prisiliejęs prie iškilmingos procesijos — su užrašu POPPENTHEATER TIJL UILEN-SPIEGHEL.

Šis kuklus lėlių teatras taikliai susumuoja Belgijos teatro padėtį. Briuselyje ir kitur nieko naujo. Ir miestų bei valstybės išlaikymo teatruose, ir avangardinuose teatruose tikrai kaimyninių šalių aidai, privalomai klasikai ir madingos naujybės. Televizija, atrodo, visuotinai viešpatauja.

Beimant atsiveikt su Belgijos teatru, už skverno patraukia paradoksas. Stoję sceniško vidutinio šalyje teatrinis impulsas bei histroninis polėkis tebėra labai gyvi, tačiau jie pasireiškia skirtingomis formomis. Pavyzdžiui, Flandrijoje jaučiama ypatinga pastanga išsaugoti praeitį, ištautosi istorinius pavidalus. Ir čia flamandams teatras virsta svarbiausiuoju įrankiu. Du sykius metuose visas Brugge miestas sugrįžta viduramžiams. Visi gyventojai dalyvauja masinėse teatrinėse transformacijose, kurių metu atkuriami du svarbūs įvykiai Brugge istorijoje: Šventojo Kraujo procesija ir Yorko princesės Margaritos vestuvės su Burgundijos Karoliu Narsiuoju. Tai ne priverstinė eiseną ar komercinis maskaradas. Brugge piliečiai kuria savo masinį spektaklį, jungdami spontaniškumą su tradicija, kaip kai kurių Indonezijos salelių gyventojai, kurių spektakliai užima beveik visus metus. "Gražiausioji Brugge metų diena" — taip byloja kelių viduramžinių rūbais apsirengusių Brugge merginų nešamas plakat. Šypsenos jų veiduose nemelagingos; jas jau yra užkrėtes scenos drugys.

Šį Flamandijos romansą su viduramžine praeitimi yra giliai pajutęs ir savo dramose atkūręs žymusis belgų dramaturgas Michel de Ghelderode. Jis žavėjosi ir kita tradicine flamandų teatro šaka — lėlių teatru, kadais paplitusiais po visą Flandriją. O kas su jais darosi šiandien?

Jeiname į lėlių teatrą prie Brugge krantinės ir pasijuntame, kaip guliveriai įžengę į liliptinės operos rūmus. Kaip tyčia, salėje tėra aštuonmetis berniukas, kurio skalei pritaikinti šio teatro išmatavimai. Jis rimtai pasižiūri į mus ir vėl įsigilina į savo darbą: ant mažytės, lėlinės scenos įsiai stato pilį iš didžiulių, teatrinų kortų (Iprastiniai matavimai dar labiau maišosi). Iš užkulisių pasigirsta berniuko tėvo, teatro di-

ALGIRDAS LANDSBERGIS

Brugge lėlių teatro emblema su Tiliu Eulenspygeliiu

rektorius, Piet'o Hinderyckx'o balsas. Jis sakosi esąs išpajinojęs į savo lėlių virveles ir kviečia mus užeit į marionetų muziejų ant-rame aukšte.

Muziejus pasirodo tesusidedas iš dviejų kambarėlių. Ant sienų paveikslėliai, vaizduojantys kiniečių, sicilijiečių, arabų ir kitų marionetinius teatrus. (Pirmoji pamoka: lėlių teatras nepaprastai senas ir universalus). Šalia jų, diplomai, žymenys, nuotraukos, rodančios teatro direktoriaus susitikimus su žymiaisiais pasaulio marionetininkais (vienoje jų Obrazcovas, pavirtęs panašiu į savo marionetinius pasakų senokus). Tačiau svarbiausieji muziejaus eksponatai tai lėlės, sudarančios POPPENTHEATER reperturą.

Jos kabo pasieniais, susibūrusios pagal vaidinimus, neišskiriamos šeimos dviejuose kambarėliuose. Čia keturi muskietininkai, kardinolas Rišelje, ir Mileidi. Virš jų kabo karaliai ir raganos iš ne-

Brugge lėlių teatro ragana...

zinomo vaidinimo. Dar toliau Edipas ir Jokasta. O palei langą išsiriavusios flamandų tautosakinės figūros: Tilius Eulenspygelis, jo drąsioji, dešinioji ranka, Lamme Goedzak, jų priešai ispaniškais ūsais ir jų sąjungininkai flamandiškais karčiais.

Neatsispiriam pagundai pajudinti marionetų virveles ir imituoti jų balsus. Muskietininkai šūkačioja kovos pozicijose, Rišelje trina rankas, Mileidi prisiglaudžia prie Atoso, Raganos juokas priverčia karalių krūptelt, ir jis griebiasi savo kard... Du maži muziejaus kambarėliai plinta į visas šalis ir virsta vaizduotės kontinentai, Gordon'as Craig'as kadaise svajoto sukurti aktorų-

... ir karaliaus

marionetę, kuri visiškai paklustų režisieriaus valiai ir visuotinui tikslumui atkartotų jo įnorius. Beviltingas užmojis! Čia pat prieš mūsų akis lėlės išsprūsta iš mūsų kontrolės ir ima gyventi savarankiškai, reginti savo pačių fabulas. O ką bekalbėt apie kūno ir kraujo aktorius... Prasiveria durys, leisdamas naujus lankytojus. Lėlės staigiai sustingsta ir nuduoda nieko nedariusios.

(Sekančiame laiške, pasikalbėjimas su Piet'u Hinderyckx'u, Brugge lėlių teatro direktoriumi)

ČECHOVO KŪRYBOS EVOLUCIJA

Iš spaudos išėjo D. Rayfiel-do knyga "Chekhov: The Evolution of His Art". Išleido Barnes and Noble leidykla. Kaina 17 dol. 50 ct.

YEATS GYVENIMAS IR KŪRYBA

Nauja knyga "A Preface to Yeats", kurią parašė E. Malins ir išleido Scribners, dėsto to airių rašytojo gyvenimą ir aptaria jo kūrybą. Kaina 7.95 dol.

Henrikas Nagys

VIENOS VASAROS LAISKAS

Ką tau parašyt? Kad vasara degina apokaliptine ugnim dūstantį nuo dūmų sodą. Kad rasa rytais, kaip ašaros, plauna kojas man. Kad po usnim žemė primena senų indėnų odą — skausmo ir sausrų raukšlėm vagotą.

Ką tau parašyt? Kad ežerų vandenys seniai išseko. Liko tik keisti duburiai kaip kaukolės idubimai kur seniau žvilgėjo mėlynai žydrųjų atspalvių didžiulės drėgnos akys. Paleisti aivarai audrų suplėšyti, įsikabinę į aukštai stulpuose užiančių vielių raizgyne.

Ką tau parašyt? Panerk rankas į tą skaidrų šiaurės vandenį. Veidą nusiplauk, Pavilgyk juo akis ir vėliau vėsoj drėgnaj smiltų užkask ošką: kas pradingo jau ir tai, kas neprarandama. Niekam nieko smėlis nei vanduo nepasakys.

T E V A S

Tėvas dabar sėdi ilgai, nejudėdamas, ir žiūri pro langą.

Persodintas Karados beržas lūnguoja tarp Ilinojaus vasarų kaitroje sudėgusių smilgų. Gluosnių ilgi plaukai plaistosi paukščių pilni. Toliman horizonte Chicagos dūmai.

Ar jo pavargusios akys mato gimto Buknaičių kaimo spindinčių biržę, jaunystės draugus besitaškančius Vaidmenio sietuvoj, Dargio malūno liepų plačius viršūnes žaliuojančio Zemaičių dangaus pakraštį?

Nuotrauka Vytauto Maželio

Netikėjom, tėve, kad taip abudu, tylūs kaip akmenys, numesti už tūkstančio mylių, žiūrėsim į tą patį nepažįstamą gamtovaizdį ir matysim: tu — savo tolimą šiaurės kaimą, aš — savo niekad neatskrendantį baltą Arktikos sakalą.

(Eilėraščiai iš spaudai paruošto poezijos rinkinio "Prisijauksiu sakalą".)

STUDIJŲ SAVAITĖ SKAIDRIOJE ITALIJOJE

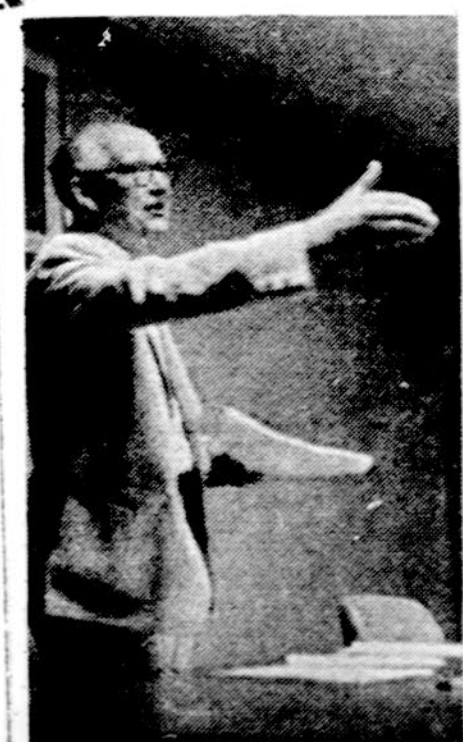
(Atkelta iš 2 pusl.)

kaip rezistentą. Šis švlenaus būdo vyras, mokytojas ir lietuvių literatūros profesorius savo valstybinę mintį pradėjo reikšti dvidešimties asmenų deklaracijoje "I organinės valstybės kūryba", o į slaptą Lietuvos valstybės gynimą įsitraukė, rusų bolševikams okupavus lietuvių tėvynę. Slaptai paskirtas į 1941 m. sukilimo vyriausybę švietimo ministru, jis buvo beveik priverstas prisiminti ministro pirmininko pareigas, kai jų negalėjo eiti tikrasis ministras pirmininkas Kazys Škirpa, kuris buvo sulaukęs namų areštą Berlyne. Laikinę Vyriausybę vokiečių naciams likvidavus, J. Brazaitis vėl nuėjo į pogrindį. Čia jis veikė asmeniniais kontaktais (per slaptus susitikimus su švietimo generaliniu tarėju Meškausku - Germantu jis daug reikšmės turėjo Lietuvos švietimui), o kaip VLIKO politinės komisijos pirmininkas jis nemažai reikšė visai Lietuvos rezistencijai lig 1944 m. vasaros. Ne be jo aiškios minties tekovoti už laisvą Lietuvą buvo suboktuotas lietuvių SS legionas ir daug jaunimo apsaugota nuo įkinkymo į nacių karo mašiną. Brazaičio išmintis tramdė lietuvių rezistenciją nuo tokių kraštutinių žingsnių, kurie išprovokavo nekaltų lietuvių žudynes Pirciupiuose. Prelegentas nuomone, Brazaitis, kaip rezistentas, pasižymėjo aukso dvasia, darbu ir išmintim.

Stasys Lozoraitis jr., Lietuvos atstovas prie Švento sosto savo paskaitoje kalbėjo apie "Lietuvos stovį atoslūgio ženkle". Prelegentas pirmiausia pavaizdavo, kaip buvo priėta prie Žanevos-

Helsinkio konferencijos, kurios norėjo ir kurioje dalį savo tikslų vykdė Sovietų Sąjunga. Antroje savo paskaitos dalyje St. Lozoraitis pavaizdavo Vatikano politiką komunistinio bloko atžvilgiu, pradedant griežtuju popiežium Pijum XI ir baigiant popiežiaus Pauliaus VI-jo kardinolo Casarolio pastangomis rasti modus vivendi su komunistinio bloko valstybėmis. Baigdamas savo paskaitą, prelegentas džiaugėsi Lietuvos bažnyčios tvirtumu. Šitas jos tvirtas gajumas buv pabrėžtas diskusijoje, nes "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" leidimas igau-na tarptautinės reikšmės. Tai šauksmas dėl ateistų prievartos tikintiesiems. Kas dėl šių savi-valių tyli, tas nusikalsta.

Sekti tėvo pavyzdžiu... Sitokiais žodžiais būtų buvę galima užbaigti paskaitą, kurią

Dr. A. Gerutis

Dr. A. Gerutis

Stasys Lozoraitis jr.

skaitė šv. Kazimiero kolegijos vicerektorius Paulius Jutulius apie vyskupą Motiejų Valančių jo mirties 100 metų sukakčiai paminėti, nes be šio Zemaičių vyro Lietuvos atgimimas neįsivaizduojamas. Savo paskaitos pradžioje prelegentas M. Valančių pavadinė idealiu vyskupu. Šitam įrodyti jis pasirėmė nauja jo neseniai atrasta archyvine medžiaga, kurios, deja, reportažiniam

straipsny neįmanoma perduoti. Bendromis frazėmis atkartojant prelegento mintis, vysk. M. Valančius iškyla kaip šviesus dvasiškis, kunigų auklėtojas, blaivybės organizatorius religiniu moraliniu pagrindu (šituo reikalu penki ganytojiški laiškai), 1863 metų sukilimo liūdny pasekmių švelnintojas, rusų nubaustų kunigų šelpėjas, rezistentas prieš pravoslavinimą bei rusinimą, slaptos spaudos užsiėny ir knygnešių iniciatorius, kuris už nepaklusnumą carų administracijai yra sumokėjęs 6.200 aukso rublių pabaudų. Nors Rusijos administratoriai siūlė carui M. Valančių ištremiti iš Zemaičių vyskupijos, tačiau caras šitam žingsnui nesiryžo iš dalies dėl pagarbos vyskupu - blaivintojui, iš dalies dėl atsargumo, kad prieš save nesukiršintų Lietuvos tikinčiųjų, kuriems vyskupas Valančius buvo aukščiausias autoritetas.

Apie antrą didelį šių metų sukaktuvininką, Mykalojų Konstantiną Ciurlionį, nuo kurio gimimo sukako 100 metų, paskaitą skaitė Mainz universiteto lektorius Vl. Fera de Casro. Ji buvė pavadinta "Mint's ir dvasia Ciurlionio tapyboje". Deja, čia tos įdomios paskaitos minčių neįmanoma net padrikai perduoti, nes jų nebuvo galima pasižymėti dėl užtėmtytos salės, kurioj nuolat buvo rodomos Ciurlionio paveikslų skaidrės. Be to tiek prelegentui, tiek klausytojams kludė greitai tos salės pradėje kurtis iš kažin kur atvykę triukšmingi sportininkai.

Trečias, kad ir ne šimtmečio sukaktuvininkas, buvo Vincas Ramonas, kuris šiemet sulaukė 70 metų. Nors šis rašytojas nėra tokia epochine asmenybe, kaip vyskupas Valančius, tačiau jis

(Nukeita į 4 pusl.)

STUDIJŲ SAVAITĖ SKAIDRIOJE ITALIJOJ

(Atkelta iš 3 psl.)

neabejotinai įeis į lietuvių literatūros istoriją, kaip sovietinės okupacijos ir komunistinės santvarkos Lietuvoje pirmasis vaizduotojas. Tiesa, prelegentas Vincas Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius, savo paskaitoje apie „Vincio Ramono beletistiką“ suminėtos Ramono reikšmės nepabrėžė — jis į rašytoją pirmiausia žiūrėjo, kaip į puikų impresionistinį vaizduotoją, kuris yra sukūręs reljefingų personażų (farizėjišką kataliką Jurgį Norkaitį bei jo žmoną „Dulkėse raudoname sauleidėy“ ir storkaklį liberalą Zigmą Kreivėną „Kryžiuose“), sugestivių dialektų, gyvos suvalkietiškos kalbos. Tačiau kalbėdamas apie romanus, prelegentas negalėjo praeiti pro šalį, nelietęs jų problemų. Ilgiau sustodamas prie „Kryžių“, jis nemažai dėmesio skyrė liberalizmo ir komunizmo santykiams. Šita proga jis, atrodo, bus be reikalo šaukęsis dr. Juozo Girniaus, kuris liberalizmui Lietuvoje yra vertines teigiamai. Kalbėdamas apie V. Ramono apysakas, V. Natkevičius ilgėliau sustojo ties „Šaltais vandenimis“, kur rašytojas iki aukšto laipsnio išvystė subtilių savo vaizdavimą. Ši meistriškumą rašytojas atskleidė, reabilituodamas Lietuvos kaimo tarnaitę — parodydamas ją skaisčia, krikščioniškos kultūros mergaite.

Dvipolė žmonija

Su išskirtiniu dalyvių dėmesiu buvo išklaudyta kun. Augustino Rubiko ilga paskaita. Kaip būdavo kasmet, ji drauge su pirmąja dr. Cėginsko paskaita („Ar paseno revoliucija?“) išeidama už lietuviškų sienų, buvo nukreipta į visą pasaulį, į žmonijos dvipoliškumą. Kun. A. Rubikas, vienas ryškiausių naujosios teologijos atstovų lietuvių tarpe, mėgino paieškoti šių dienų ateizmo šaknų krikščioniškoje žmogaus sampratoje. Vienai žiūrint, jam atrodė, kad moters traktavimas lyg žemesnė būtybė krikščionijoje buvo užsilikęs iš pagoniškų mitų, o žmogaus sampratoje vyriškio dominavimą sustiprino graikų filosofija. Tuo pasiremiant, vis būdavo kalbama, kad Dievas sutvėręs vieną žmogų kaip vyrą ir jam davęs lyg priedą moterį. Todėl, ieškant krikščioniško tobulumo, buvo pabrėžiamas žmogaus vienišumas, buvo bėgama į tyrus, steigiami vienuolynai, kuriuose žmonės turėjo būti tokie vieniši, kad su savo bendralyčiais tegalėtų bendrauti tik maldoje. Net Tomas Akvinietis, žvelgdamas į vienalypi žmogų, tepajėgė išskaityti tik pusę šventraščio teksto, kur kalbama apie pirmo žmogaus sukūrimą. Tuo tarpu šventas raštas nežinąs vienišo žmogaus, nes Pradžios knygoje (I, 27) pasakyta: „Sukūrė Dievas juodu kaip vyrą ir moterį“. Nesuprasdami šitokio dvejopo žmogaus pradžios, krikščionių filosofai ir teologai ne tik atsiskyrėliūs (vienuoliai ir vienuolės) padarydino krikščioniškos tobulybės pavyzdžiais, bet ir patį Dievą graikų filosofų itakoję suprato kaip Vienišąjį. Buvo lyg užmiršta, kad Dievas yra Trejybė, kad jis sukūrė žmogų kaip vyrą ir moterį pagal savo paveikslą ir panašumą bei jiems įsakė užvaldyti pasaulį, t. y. tęsti Dievo kūrybą žemėje, nes Dievo esmė — ne tik būti, bet ir kurti. Beveik atėmus iš Dievo socialinę prigimtį, kuri įkvėptų žmones, kaip Dievo paveikslus, tarpusavy bendrauti ir kurti, su-individualistintas Dievas naujųjų laikų žmonėms, kurie nėra vienuoliai, pasidarė neberekalingas.

Tarp meninių pramogų buvo ir salos Isola Bella lankymas. Nuvykus ten laivu, buvo galima pamatyti architektūrinį perluką, kunigaikščių Borromėjų pilaitės palocius, išpuoštus statulomis, reljefais ir paveikslais, ir nuostabiai gražų žydinčių medžių bei krūmų parką. Estetinio malonumo teikė ir Villa Taranto lankymas pačioje Verbanijoje, nors čia tėra tik harmoningas botanikos sodas. Prie estetinių renginių priskirtina ir Adomo Konrado tapytų paveikslų ekspozicija Santa Marija kolegijos svečių foyer. Tik gaila, kad nemažai tų paveikslų buvo mėgėjiško arba komercinio pobūdžio. Tradicinė tė-

traukta į kelfolika eilučių; tačiau be abejonės ji buvo viena įdomiausių, nes pačių klausytojų noru ji buvo skaityta per dvi valandas su pertrauka, kad net nebello laiko diskusijoms.

Salia paskaitų

Kad Lietuviškųjų studijų savaitė būtų kaip galima vispusiškė, ji paprastai neprasisėda ir repasišig'a tik paskaitomis. Ir šiemet gražiojo Verbanioj prieš pusryčius būdavo aukojamos šv. mišios, kurioms vadovaudavo, pasakydamas gerai paruoštus pamokslėlius, dr. kun. P. Celiešius, o dalyviai giedodavo lietuviškas giesmes. Sekmadienį šv. mišias aukojo ir pamokslą pasakė dr. A. Deksnys, lietuvių vyskupas Europoje.

Prie meniškiosios dalies reikia priskirti dainų ir lietuviškų šokių koncertus, kurių vienas įvyko netolimame Strezos mieste, o antras Verbanioje. Pažymėtina, kad lietuvių šokius gražiai atliko ponios J. Stasiulienės grupė, kuri sudaro tik šveicaričiai (studentai, studentės, jauni mokytojai). Protarpiais tarp šokių dainavo ponis M. Panse - Simaniukštys. Dainavo gražiai. Tik atrodė, kad tokioj didelėj salėj jos balsas nebuvo atitinkamai stiprus. Ir italų klausytojai tos salės neužpildė, nors koncertą pagerbė savo atsilankymu Strezos burmistras.

vyvnės valandėlė buvo jauki ir graudi, nors su dainom, dainuojamom kolektyviai.

Paskutinę dieną susirinkę įvertinti šios Lietuviškųjų studijų savaitės, dalyviai metė žvilgsnį į ateitį. Daugumas jų reišė pagėidavimą ateinančios vasaros Prancūzijoje, arba Anglijoje. Šiam tikslui buvo išrinkta komisija iš šių asme-

W. de Castro

Kun. A. Rubikas

Prel. dr. P. Celiešius ir tėv. T. Ereminas

Prelatas P. Jatulis ir Vincas Natkevičius.

nu: A. Griniėnė (iš Vokietijos), Z. Klimienė (iš Paryžiaus), M. Landas ir V. Natkevičius (abu iš Vokietijos). Tame posėdy buvo išreikšta vieša padėka Savaitės administraciniam šeiminkams tėvui T. Ereminui ir Al. Grinienei, moderatoriui V. Natkevičiui, kapelionui dr. P. Celiešui, solistei M. Pansei - Simaniukštysitei ir tautinių šokių grupės vadovei J. Stasiulienei ir kitiems talkininkams.

Vysk. A. Deksnys

J. Gr - ELI

DRAMOS VEIKALO KONKURSAS

Los Angeles dramos sambūris, žvelgdamas į ketvirtąjį teatro festivalį, kuris lyg ir numatomas suruošti 1977 metais Kanadoje, skelbia scenos veikalų konkursą. Už geriausių kūrinių autoriams yra skiriamas: Pirmoji premija — 1,000 dolerių. Antroji premija — 500 dolerių. Los Angeles Dramos sambūris pasiūlo teisę pastatyti premijuotus veikalus, kaip premjeras. Veikalo žanras ir tema nevaržomi. Pageidaujama, kad veikalas būtų techniškai įmanomas pastatyti mūsų dabartinėse sąlygose ir užimtų normalaus spektaklio ilgį. Rankraščiai turi būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašyti slapyvardžiu. Į atskirą voką įdėti savo tikrąjį pavardę, adre-

Norom nenorom

Šlovingoje šalyje

Nuo pat vaikystės mėgstu spalvingus, įdomius pašto ženklus. Jei ant voko jų daug, rodo, ir pats laiškas yra vertingesnis.

Zenklų gausumu itin išsiskiria protarpiais iš Lietuvos gaunami knygų siuntinėliai. Ko čia nepriklijuojama. Statyba, technika tvaska įvairiausių įvykių paminėjimuose. Tempiasi šalmuoti raudonarmiečių veidai. Azijos žemyną degia kūjis ir piau tuvas. Iš aukšinių rėmu šyposi Leninas, Leninas, Leninas... Čia pat ir stambus ženklas, skirtas kosmonautų dienai: sukasi erdvėlaiviai su į vapsvą panašiu „Sojuzu“ vidury.

Aišku, Tarybų Sąjunga tokiu būdu garsinasi savo pažanga, pasiutiškai įspūdinga paveikslėliuose. Anot vieno panevėžiečio: traktoriams ariame, lėktuvais sėjame ir didžiuliais laivais gabename grūdus iš Amerikos (bent šio reikšmingo įvykio kol kas pašto ženklai neparodo).

Likimas lėmė, kad Lietuva būtų užklojama pašto ženklų spalvomis ir rusišku raidynu. Vien voko įrašai „komu-kuda“ akivaizdžiai patvirtina faktą, kad ten vyksta okupacijos raida. Tautai, kuri nuo graždankos atsikratė prieš 70 metų, vėl verčiama į graždankinius vokus dėti „savo laiškus“.

Priklia padėti supranta ir jautiriai pergyvena jaunimas. Todėl „pažangūs“ mokytojai (o tokių visur pasitaiko) nuolat bando priminti šlovingos šalies privalumus. Pasiklausykime politinės apšvietos pamokos vienoje pirminėje Vilniaus mokykloje: „Kokia dabar yra Lietuva?“ „Tarybinė“. „Gerai. Ir dar kokia?“ „Socialistinė“. „Labai gerai. Na o dar?“ „Demokratinė“. „Puikul! Patenkintas mokytojas dėl viso ko prideda ir pašaipų klausimą: „O kolia ji buvo prieš karą.“ Po ilgesnės tylos iš paskutinio suolo: „Laisva ir nepriklausoma“.

Tai ne anekdotas, o tikrovė. Pasirodo, vaikai nėra kukučiai. Jų proto į kremliovkos butelį ne-

gentai ir taip susikalbėjo: — Kas yra ideologinis auklėjimas? — Tai nuolatinės Maskvos subinlaizių pastangos įkalti žmonėms į galvą tai, ką jie ir patys jau seniai nešioja savo sėdynėse.

Galop vertėtų paminėti šlovingiausių tarybų sąvoka — darba. Taip darbas, darbas... Be jo — nė krust. Dirbti turi kiekvienas. Žinoma, darbas nėra sovietų išradimas. Jis buvo garbinamas visais laikais visose tautose. Kukliai, be reklamos, išsiuosus dirbama Vakaruose. Bet tarybų krašte darbo sąvoka yra apvelkama ypatingu šventišku rūbu, lyg iš to šventiškumo turėtų išeiti daugiau grūdų ir daugiau buitinių gėrybių.

Šia prasme „1975 Poezijos pavasaryje“ gan gabiai samprotauja literatas Sigitas Renčys straipsnyje „Darbas — poetinė sąvoka“. Ko jis nepirrašo. Cituoju pabaigą: „... originalus, nepakartojamas minties bei išraiškos grožis visų pirma atsiskleidžia (ir turi atsiskleisti!) darbo procese. Štai kodėl darbas — ypatingas visu vertybių matas, ypatinga poetinė sąvoka“.

Trumpai šnekant, jaunieji poetai, kurie dažniau pavartoja su darbu susijusius žodžius, šiuo laiku yra patys geriausi, nes šiuo laiku liaudis kažkodėl vaduojasi sava išmintimi: Ką dirbi — vis kitam, o ką pamiegi ar patingi — sau.

Iš tokių poetų Renčys mini S. Jonuską J. Kantautą, M. Karčiauską... Štai koks darbo mylėtojas yra Jonusko eilėraščio herojus:

Vieną vakarą Petras Martinkus Užmiršo, kiek gavo algos, Ir sumanė, nuėjęs į lauką, Pasikalbėti su darbu. Gį Karčiauskui bulviakasis tampa kvatojančia talka, o Kantautui „darbo motyvai padeda ne tik išryškinti žmonių jautrumą, bet ir jų pastangas bet kada pakilti virš savo fizinių galimybių“.

Ak, būtų gera, jei lietuvis Lietuvoje šiandien galėtų būti laisvas savo laimės, savo likimo kalvis ir nepriklausytų nuo svetimo kūjo ir piau tuvo, nuo tų frankių, kurie mūsų pažangą tik stabdo.

Pr. V.

Philomena sako:
- KAS NETAUPO ATEČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUL

CHICAGO SAVINGS MOKA ANT PAPRASTŲ KNYGUCIŲ 6.25%
\$1,000 įdėtas vieniems metams duos 6.5%
\$1,000 įdėti 4 metams duos 7.5%
\$1,000 įdėti 6 metams duos 7.75%

Nuošimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai. Kiekvienas taupytojas yra apdraustas iki \$40,000 per Federalinės Valdžios Apdraudą F. S. L. I. C.

CHICAGO ★★★
savings and loan association
6245 south western avenue 476-7575

Kultūrinė kronika

Ateitininkijos jubiliejinės stovyklos Dainavoje programa

Sekmadienis, rugpjūčio 24 d. Daina Kojelytė, Rimas Juzaitis, — 5 val. vak., Stovyklos atidarymas. Ateitininkų remobilizacija — dr. Petras Kisielius, AF vadas. Ko siekiama ir ko tikėtis iš šios stovyklos — Kęstutis Šeštokas, MAS pirmininkas. Susipažinimo vakaras.

Pirmadienis, rugpjūčio 25 d. — Vysk. M. Valančiaus mostas ir dinamika, ruošiant tautą ateičiai — Saulius Girmius; Ateitininkų misija penkių dimensijų perspektyvoje — kun. Stasys Yla, Saulius Kuprys, koreferentas; Katalikų Tarybos ir Eucharistinio 1976 m. kongreso Philadelphiaje pranešimai — kun. K. Pugevičius.

Antradienis, rugpjūčio 26 d. — Povatinės Bažnyčios pulsas pasaulyje ir mūsų butyje — dr. Vyt. Vyngantas. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika — žmogaus laisvės šauklys ir herojinės krikščionių kovos liudytojas — kun. dr. Pranas Gaida, Vytautas Maciūnas, koreferentas. Laisvės kovotojų vakaras. Montażą rengia Nijolė Gražulienė.

Trečiadienis, rugpjūčio 27 d. — Marksizmo grėsmės šaknys krikščioniškai civilizacijai — dr. Kęstutis Skrupskelis, Algis Norvila, koreferentas; Socialinė krikščionių doktrina perspektyvinėje ateitininkų veikloje — dr. Adolfas Damušis, Gabija Juozapavičiūtė, koreferentė. "Ateities" žurnalo vakaras.

Ketvirtadienis, rugpjūčio 28 d. — Moralinis lūžis bei pasimetimas Vakarų pasaulyje ir jo poveikis mūsų visuomenei — kun. dr. Antanas Paškus, Antanas Razgaitis, koreferentas; Moralinė revoliucija kaip globalinis uždavinys (svarstybos). Moderuoja Vytautas Narutis, dalyvauja:

Daina Kojelytė, Rimas Juzaitis, Roma Olšauskaitė, Jūratė Kromytė, Jolita Kisieliūtė; Jaunimo talentų vakaras. Dalyvauja moksleivių ir studentų kūrybinės įėgos.

Penktdadienis, rugpjūčio 29 d. — Kultūriniai mūsų uždaviniai, atsivėlgiant į okupuotos Lietuvos ir išeivijos padėtį — dr. Kęstutis Keblys, Jurgis Bradūnas, koreferentas; Kokios yra perspektyvos išauginti kūrybišką ateitininkų dviejų kultūrų sankryžoje (svarstybos). Moderuoja Lilė Gražulienė, dalyvauja: Almis Kuolas, Elena Bradūnaitė, Emilija Pakštaitė, Antanas Dambriūnas, Kęstutis Sušinskas; Ciurlionis dangiškų sferų harmonijoje — vakaras Ciurlioniui prisiminti. Rengia Teresė ir Jonas Bogutai.

Šeštadienis rugpjūčio 30 d. — Komunistinė tautybių politika Lietuvoje — dr. Vytautas Vardys, Laima Garbonkienė, koreferentė; Kristocentris humanizmas ateitininkų dimensijų viršūnėje — kun. dr. Viktoras Rimšelis, Vytas Klorys, koreferentas. Vakaras su mūsų kūrėjais — dalyvauja Bern. Brazdžionis, K. Bradūnas, A. Vaičiulaitis.

Sekmadienis, rugpjūčio 31 d. — Ką pasakytų Dovydaitis ateitininkams šiandien — dr. Juozas Girmius; 11 val. iškilmingos šv. Mišios — atnašauja V. Brizgys; Uždaromasis posėdis — kalba kun. Gediminas Kijauskas, SJ, AF Tarybos pirmininkas. Literatūros ir muzikos vakaras. Dalyvauja: Teresė Pautienūtė, J. Bradūnas, Al. Kuolas, R. Underys ir Studentų choras.

Pirmadienis, rugsėjo 1 d. — Stovyklautojai išsiskirsto po pusryčių ir namus.

Simpoziumo "Pasaulinis atoslūgis ir lietuvių įtampa" dalyviai LFB studijų savaitėje Kennebunkporte. Iš kairės į dešinę: A. Sabalis, V. Vaitiekūnas, stud. J. Kuraitė ir dr. J. Gimbutas. Nuotr. K. A.

"ATEITIES" ISTORIJOS MONTAŽAS

"Ateitis, 1911-1934" jau paruošta. Tai montažas, susidedantis iš skaidrių, magnetofoninės juoston įkalbėto teksto ir muzikinės palydos. Tekstą ir iliustracijas iš praėjusių "Ateities" komplektų parinko dabartinis "Ateities" vyr. redaktorius kun. Kęstutis Trimaškas. Kiti žurnalo redakcijos nariai talkininkavo. Jonas Kuprys padarė skaidres. Redaktorė Aldona Zailskaitė pritaikė muziką. Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė,

yra juokingas, liūdnas, patetiškas, analitiškas, neišspręstas, pagautas ir jautrus — viskas tuo pačiu momentu: mažųjų patyrusio režisieriaus rankose tai būtų tikra painiava. Tačiau Altmano režisūra padarė jį unikumu. Ir išskaitę jame ką tik nori. Viso jame apstu. Net ir labiausiai išsiblaškęs stebėtojas suras politinę, socialinę, moralinę, psichologinę gyslelę ir visą aibę kitų.

O lietuviškai publikai ar patiks? Kaip "The American Graffiti" ketletą metų amerikiečių ant rankų nešiojamas filmas, šaltai ir abejingai buvo stebimas lietuvių, taip ir šitas kažin ar suvirpintis lietuviškas širdis? Noris: čia sutikti su žinomo laikraštinko Bob Greene nuomone.

Jis, ne filmų kritikas, Chicago Sun-Times atspausdino ilgą straipsnį apie Nashville. Anot jo filmų kritikė ir d'elė Marlon Brando gerbėja Pauline Keal (toji pati, kuri išgarsino "The Left Tango in Paris") išgyrė Nashville. Jos žodžius pasigavo, per visą kraštą sklaidė ir kartojti kiti kritikai. O anot B. Greene, filme atvaizduoti amerikiečiai: kvaili, bukapročiai, moraliniai iškrypę, dvasiniai smukę. Žodžiu, pasijuokta, pasityčota iš amerikiečių. "Is mūsų pačių" tvirtina Greene. Ir žinant, kad tai satyra, kritikas yra dainai teisus. Laimėjimai, moterys ir politika čia taip pristatyti, kad amerikiečiams garbės nedaro. Gražu pasijuokti iš jų, bet filmas ne vaikams ir ne jaunuoliams.

Sekantieji poros žinių pasakojime yra Keenan Wynn, Ned Beatty, Geraldine Chaplin (Charlie Crapline dukte), Barbara Harris, Robert Doqui, Atten Garfield, Scott Glenn, Allan Nichols ir kiti. O pagaliau imant pažodžiui, bent tikstantis tos paprastos minios, gerųjų piliečių, kurie gyvena, myli, laimi ir netenka gyvenimo tikslo Nashville. Altman prisivil'jo daugel vietinių piliečių suvaidinti save pačius ir jie tai mėlai atliko.

Tomo, vieno iš "rock and roll" trio, rolėje matome Keith Carradine, Tom labiau žinomas moterų viliojimo lauke, negu pasižymis savo balsu ar muzika. Kai jis dainuoja sausakimšoje kavinėje, net ketvertas moterų publikoje (Lily Tomlin, Shelley Duval, Geraldine Chaplin ir Christina Raines) yra užtikrintos, kad jis dainuoja tikrai jai vienai.

O įjungus čia ir Keith ir jo paties parašytą dainą "I'm Easy", ši scena pasidaro ypač pulsuojuanti ir galinga. Ir ta'p "Nashville" sprosta prieš žiūrova akis, kaip fejerverkas, triukšmingai ir spalvingai. Filmas

Petras V. Kisielius ir Aldona Zailskaitė įkalbėjo tekstą.

Garsas buvo įrekomduotas magnetofoninė juoston Audriaus Regio Margučio radijo stoties aparatais. "Ateitis, 1911-1934" rodo pirmąją žurnalo istorijos dalį (kitų dalių tekstai ruošiami), sudarytą iš trijų mažesnių dalių: 1. Ateities uždanga, 1911-1917; 2. Tėvyne ginant, 1918-1923; 3. Besiruošiant gyvenimui, 1918-1934.

Šis montažas bus rodomas ateitininkų jubiliejinėje stovykloje rugpjūčio 27 d. Tai dabartinės "Ateities" redakcijos dovana ateitininkijai, jai švenčiant 65 m. sukaktį.

PROF. DR. JUODEIKIUI 75 M.

Ekonomistas prof. dr. Vladas Juodeika rugp. 25 d. sulaukia 75 m., amžiaus. Kėdainiškis, buvęs savanoris laisvės kovose. Graze gavo doktoratą, parašęs disertaciją apie žemės reformą Lietuvoje. Buvo Finansų ministerijos, Valstybės Tarybos referentas, kainų tvarkytojas, Pramonės dep. direktorius, Vyt. Did. univ. filosofijos fak. asistentas. Atvykęs į JAV dėstė kolegijose, kol tapo Portlando univ. (Oregon) profesoriumi. Rašė įvairiuose žurnaluose ir laikraščiuose, vienas iš Politinių ir socialinių mokslų instituto steigėjų, 1937-1940 knygų leidyklos Zinių pirmininkas.

UŽ LIETUVĄ KOVOJĘS ANDRIOLI

Dailininkas tapytojas Mykolas Elviras Andrioli, 1863 m. sukilimo dalyvis, yra miręs 1895 m. rugp. 23 d., taigi šiemet 80 m.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir taisyimas
2646 W. 69th Street Tel. RE 7-1941

Filmų įvairumai

STASE SEMENIENE

Kas ir kaip Amerikoje

"NASHVILLE" yra didingas amerikiečių filmas — skelbta šio krašto d'embraščio antraštė. Roberto Altmano "NASHVILLE" yra geriausias amerikiečių filmas nuo "Bonnie and Clyde" laikų — šūkiauja d'žiojose spaudoje kitas entuziastingas amerikiečių kritikas. Savo susižavėjimą užantspaudavę keturiomis žvaigždėmis — aukščiausiu gerumo pripažinimu — bent trejetas iš keturių nesigaili kritiškų panegirikų.

Šis filmas yra tikras mikrokosmas, rodantis, kas yra tie žiand'ėniniai muzikos "liudininkai" ir ko jie siekia Amerikoje. Tai gausus ir triukšmingai drebinantis rungtyniavimas, tai filmas apie laimėtojus ir pralaimėtojus, praėjūnus ir žvaigždes Nashville, tame mieste, kuris lėkimas centru liaudies ir vadinamos "Western" muzikos.

Muzika ir yra svarbiausia, apėką "Nashville" filmas porina. Ir ne jos mechaniškas atlikimas, bet tie gyvi žmonės, toji kunkuliuojanti vieta, visas veikėjų elgesys, kas padaro Nashville tos muzikos širdim'. O pagaliau, ir pačios Amerikos to svarbiausio branduolio atsispindėjimas.

Režisierius Robert Altman to pasiekė šiame savo epiniame ir, anot amerikiečių kritikų, nepaprastai sėkmingame, naujame filme, paimdama dviejų turinų atskirų žmonių gyvenimus, juos supindamas ir sekdamas per penketą dienų. Kiekvienas jų juda per veriančią aštrią o kartais ter'ojančią kultūrą, kuri yra Nashville.

Daugelis charakterių yra praeinantieji pro Nashville savo didžioju keliu į labiau aiškios tikslus. Keletas aktor'ų debiutuoja šiame filme. Barbaros Jean, viešpa'aujėnė šis žvaigždės liaudies dainų atlikime, vaidmeny yra Ronee Blakely, gyvenime pati dainininkė - kompozitorė ir profesionalė aktorė. Ji taip natūraliai perduoda nervinį sutrikimą, kad atrodo, lyg šis tikrai ją ištiko ekrane.

Taipgi pirmą sykį išvystame ekrane, ypač šiame dramatišame meginime, L'ly Tomlin, premiją laimėjusi komedininke, labiausiai žinoma iš "Laugh - In", jos programos televizijoje. Lily, ka'p ir Ronee, Henry Gibson, Karen Black, Keith Carradine ir pats Altman, sukūrė patys dainas šiam filmui.

Sekantieji poros žinių pasakojime yra Keenan Wynn, Ned Beatty, Geraldine Chaplin (Charlie Crapline dukte), Barbara Harris, Robert Doqui, Atten Garfield, Scott Glenn, Allan Nichols ir kiti. O pagaliau imant pažodžiui, bent tikstantis tos paprastos minios, gerųjų piliečių, kurie gyvena, myli, laimi ir netenka gyvenimo tikslo Nashville. Altman prisivil'jo daugel vietinių piliečių suvaidinti save pačius ir jie tai mėlai atliko.

O įjungus čia ir Keith ir jo paties parašytą dainą "I'm Easy", ši scena pasidaro ypač pulsuojuanti ir galinga. Ir ta'p "Nashville" sprosta prieš žiūrova akis, kaip fejerverkas, triukšmingai ir spalvingai. Filmas

Robert Speller, kaina 2 dol. 50 ct. Leidinys dar mūsų nepasiekė ir šiuo tarpu neįmanoma ką pasakyti apie jo vertę.

MIRĖ RASYTOJAS SHORT

Luke Short, 67 m. amerikietis rašytojas, kurio romanų ir apysakų skaitytojai išpirkto milijonus, mirė Aspene, Colo., sulaukęs 67 m. Mirė vėžiu.

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS,
ADDING MACHINES
AND CHECKWRITERS
NAUJOS — NAUDOTOS
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 581-4111

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Tel. PROspect 6-8998
Chicago, Illinois, 60629

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
VALANDOS: SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta
ANTRAD. IR PENKTAD. — 9 v. ryto iki 5 v. vak
PIRMAD. IR KETVIRTAD. — 9 v. r. iki 8 v. v.
7 3/4% Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000
6 1/2% Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000
5 1/4% Mokamas už investavimo sąskaitas
PILNAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCŪS NUO 1 D.
Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

Papročių ir pažirųjų paminklai yra pastovesni už medžiagines iškasenas. Tai suprato Ovidijus. Ši tiesa ypač galioja pasakoma. Jose yra galimi nemažiau sėkmingi kasinėjimai negu žemėje.
Vytauto Bagdanavičiaus
KULTURINES GELMES PASAKOSE
II knyga
yra nuotykinga ekspedicija į proistoriją, 357 psl. Kaina 5 dol. Knyga gaunama Drauge ir pas platintojus Liet. Knygos klubo nariams trečdaliu pigiau

PIGIAUSIA KELIONE Į GIMTĄJĮ KRAŠTĄ
Savaitės ESKURSIJA Lietuvoj
TIK — \$679.00
(lėktuvais, viešbutis, maistas)
Ekskursija išvyksta iš Bostono ir New Yorko
RUGSEJO 25 D. IR SPALIO 16 D.
Dar yra vietų. Vietų skaičius ribotas.
Prie šių grupių galima jungtis ir iš kitų miestų — Chicago, Clevelando, Detroito, Pittsburgho, Philadelphiajos, Los Angeles ir kitur.
Norintieji gauti daugiau informacijų prašomi kreiptis į
ALGIRDĄ MITKŪ,
8 White Oak Road
Newton, Mass. 02168
Tel. (617) 969-1190
arba
Galaxy Tour & Travels
141 Linden Street
Wellesley, Mass. 02181
Tel. (617) 237-5502
Iš kitų miestų galima skambinti Collect dienos metu Galaxy Tour & Travels arba Algirdui Mitkui po 4 valandos po pietų.
Prašome pasinaudoti šia puikia proga taip pigiai aplankyti Lietuvą.

5 1/4% HIGH RATES 7 1/2%
PER ANNUM PASSBOOK ACCOUNTS
PAID QUARTERLY AT BRIGHTON FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HIGHEST RESERVES
4071 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632
TEL: LA 3-8248 (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
6 3/4% PER ANNUM \$5000 or more minimum 36 months
6 1/2% PER ANNUM \$1,000 or more 1 year min.

REDAGUOJA ST. SEMENIENE, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5938

DARŽOVIŲ, VAISIŲ IR UOGŲ ŠALDYMAS

Gyvename krašte, kuriame daržoves, vaisius ir uogas išties metas galime pirkti šviežias sušaldytas ar konservuotas. Tad atrodo, kad tuo turėtume ir pasitenkinti. Tačiau, kai šiandien kainos nepaprastai kyla, tenka atkreipti dėmesį ir į taupymą. Ne veltui miestuose šiais metais buvo visur propaguojama ūkiškai išnaudoti turimus šklpūs. Manau, kad daugelis tokiomis paskatinimais bus pasinaudoję ir išsigauginę savų daržovių. Paprastai šias gėrybes kiekviena šeimininkė stengiasi išlaikyti kiek galima ilgesniam laikui, t. y. jas konservuojant ar šaldant.

Maisto konservavimas šiame krašte yra gana išplitęs, tik šiais metais pasunkėjęs, nes stiklai ir kiti konservavimo reikmenys beveik dvigubai pabrangė o stiklams dangteliai prekyboje visškai išnykę. Tad šiais metais šeimininkės priverstos savo daržoves, vaisius ar uogas beveik išimtinai sušaldyti. Tad šia proga pakalbėsime kiek plačiau apie šaldymą.

Saldant, kaip ir konservuojant, reikia prisilaikyti tam tikrų taisyklių ir naudotis jau išmėgintais metodais. Nors šaldymas yra daug patogesnis ir greitesnis, negu konservavimas, tačiau brangesnis, nes gana didelę sumą tenka investuoti į šaldytuvą.

Saldyti galima visas daržoves, vaisius ir uogas. Šaldytos daržovės ar vaisiai paruošti stalui atrodo kaip švieži ir turi geresnį skonį bei aromata, negu konservuoti. Taip pat ir maistingumo atžvilgiu daug vertingesni, nes šaldant išsaugojama daug maistingų medžiagų bei vitaminų. Tačiau, netinkamai šaldant, galima jas ir sunaikinti.

Kokias daržoves, vaisius, ar uogas šaldyti?

Paprastai reikia parinkti geriausios kokybės vaisius. Kokius produktus į šaldytuvą įdėsime, tokius ir išimsime. Šaldytas ju kokybės nepagerins. Taip pat reiktų žinoti ir kokios atmainos labiausiai tinka šaldymui. Naudojant savo daržo derlių, reikia, jau perkant sėklas, į tai atkreipti dėmesį. Šaldymui tinkamas atmainas nurodo ir sėklų katalogai. Šaldymui uogos ir vaisiai turi būti prinokę, bet ne pernokę nes tada pasikeičia skonis, ir jie netenka dalies savo aromato. Negalima šaldymui uogų rinkti po lietaus, o tik sausam orui esant. Nurinkus uogas, reikia ne vėliau kaip už dviejų ar trijų valandų šaldyti. Jei dėl kurių nors aplinkybių negalima būtų jų tuoj sušaldyti, tai reikia laikyti šaldytuve. Ten sustabdomas enzymų veikimas ir vaisiai ar uogos nepernoksta.

Paruošimas šaldymui

Paprastai vaisius ar uogas paruošti šaldymui reikia taip, kaip ir valgyti. Pirmiausia reikia šaltu vandeniu nuplauti. Plauti reikia atsargiai, kad nesustrintų, o taipgi ilgai nelaikyti vandeny. Geriausia, supylus į sieta, šalto vandens srove nušvirškinti. Darž-

STEFANIJA STASIENĖ

ves ir vaisius nuplovus, aišku, reikia ir nuluptyti bei supiaustyti. Be to, daržoves prieš šaldant reikia būtina dar nuplikyti. Nuplikinama paprastai verdančiu vandeniu ar garais. Plikinant išlaikomas daržovių natūralus skonis, spalva ir sunaikinama dalis bakterijų. Šis procesas yra labai svarbus, nes tokios daržovės ilgiau išlaiko sušaldytos ir jų maistingumo vertė yra daug didesnė.

Plikyti daržoves verdančiu vandeniu yra daug patogiau ir greičiau, negu garais. Garais plikyti patartina tik tokias daržoves, kurios pasižymi vandenyje tirpstančiais vitaminais.

Vandeniu plikinant paprastai naudojamas indas su sietu, kad nuplikinus būtų galima patogiai iškelti. Svaru daržovių reikia užvirinti 1 galtoną vandens. Kai vanduo užvirs sudėti daržoves ir indą uždengti. Vanduo kelioms sekundėms sustos virš, tačiau vėl greit užvirs, jei naudosime nurodytą kiekį vandens ir daržovių. Plikinimo laiką reikia pradėti skaityti, įdėjus daržoves į vandenį. Tą patį vandenį galima naudoti keletą kartų. Jei vanduo kiek nugaruotų, tai galima daugiau pripilti.

Kai kurių daržovių plikavimo laikas: ankštinės pupelės 2-3 min., burokėliai 2-4 min., kopūstai 3-4 min., morkos 2-5 min., kukurūzai su kambliais 4-6 min., kukurūzų grūdai 4 min., žali žirniukai 1-2 min. ir t. t. Nuplikinus daržoves, reikia staug atšaldyti, panardinus jas į paruoštą vandenį su leda. Atšaldymo laikas tas pats, kaip plikavimo. Išėmus iš šalto vandens, gerai nusausinti. Be to, reikia žiūrėti, kad daržovės būtų pilnai atšalusios. Jei pilnai nebus atšalusios, tai vėliau šaldant, jų pavir-

šiuje susidarys ledo kristalai arba jos sušals į vieną gabalą.

Kaip daržoves bei vaisius supakuoti šaldymui?

Šaldymui paprastai daržovės uogos ar vaisiai pakuojami į tam tikslui pagamintas dėžutes ar maišelius, kurie gaunami parduotuvėse. Vaisiai bei uogos šiuose maišeliuose pakuojami su cukrumi, cukraus tirpiniu ar sausi. Su cukrumi vaisiai ilgiau išlaiko savo maistingumo vertę, negu be cukraus. Cukrus irgi sustabdo enzymų veikimą. Tačiau rekomenduotina ir be cukraus šaldyti. Tokius vaisius ar uogas galima daug kur panaudoti kaip šviežias, cukraus pridėdant tik pagal skonį. Šaldant su cukrumi, cukraus ir vaisių santykis 1:4, tačiau šią proporciją galima ir keisti kaip pvz. 1:3:5 ir t. t. Dėžutės ar maišelius reikia gerai uždaryti, tačiau reikia palikti šiek tiek vietos viršuje, turio išsiplėtimui. Sušaldyti reikia per trumpą laiką: šaldytuvo temperatūra turi būti žemiau 0 iki 10 laips. F.

Cukraus tirpinys paprastai pagaminamas, ištirpdant cukrų šaltam ar karštam vandeny. 20 procentų tirpiniui imama 1 puodelis cukraus, 4 puod. vandens, 40 proc. tirpiniui 3 puod. cukraus, 4 puod. vandens ir labai sunkiam tirpiniui imama 5 puod. cukraus, 4 puod. vandens. Vidutinio stiprumo tirpinys rekomenduotinas daugiausia vaisiams, stipresnis kukurūzams uogoms, o lengvesnis cukraus tirpinys saldžiom uogoms. Gaminant cukraus tirpini, galima vieną kvartadalią cukraus pakeisti kukurūzų sirupu ar medumi. Pakuojant vaisius ar uogas šaldymui, cukraus tirpiniu naudojama iki 2/3 puodelio vienaui dėžutei (dėžutės talpa 1/4 kvartos). Šaldant be cukraus kai kurias uogas, patartina naudotis šiuo metodu: uogas laisvai supilti

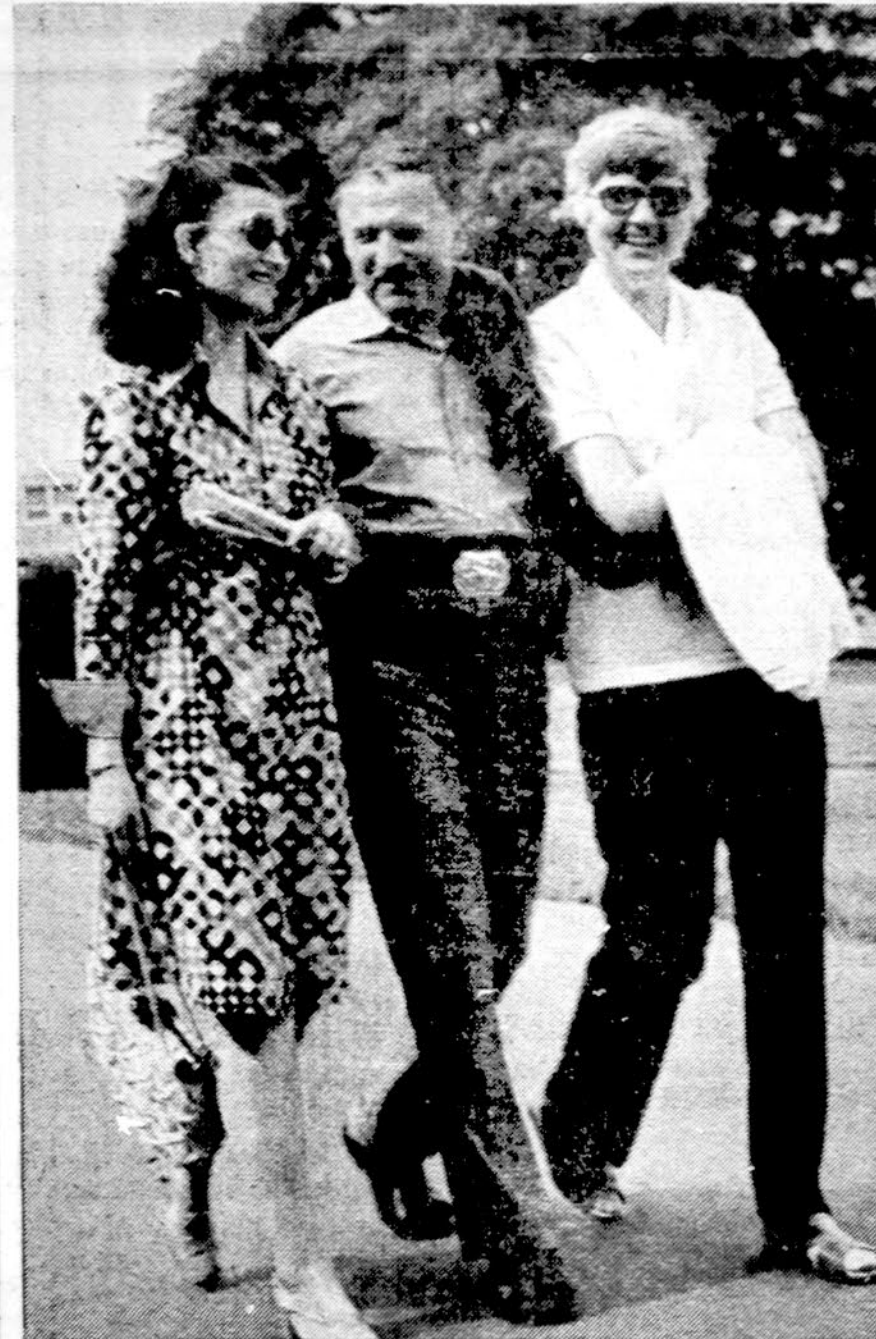
ant skardos ir padėjus į šaldytuvą, staiga sušaldyti. Po dviejų valandų, kai uogos jau bus sušalusios, supilti jas į šaldymo maišelius ir, išspaudus orą, vielele užrišti ir vėl atgal sudėti į šaldytuvą.

Kai kurie šviesesni vaisiai greit pajuojuoja. Juos apsaugoti nuo to galima askorbine rūgštimi (vitaminas C) arba citrinos rūgštimi. Taipgi galima naudoti ir erškėtrožių koncentruotą rūgštį. Askorbinė rūgštis gaunama vaistinėse įvairiose formose: milteliais, tabletėmis ir kristalizuota. Vienai kvortai vandens pakanka 1/2 arbat. šaukšt. askorbinės rūgšties. Naudojant citrinos rūgštį, 1 gal. vandens imama 3 valg. šaukšt. citrinos rūgšties. Tad prieš šaldant, reikėtų 1 min. palaikyti šaltam paruošintam vandeny. Tačiau galima askorbinę rūgštį dėti tiesiai į cukraus tirpini ar sumaišyti su sausu cukrumi. Proporcija tokia: vienai kvortai cukraus tirpinio 1/2 arbat. šaukšt. askorbinės rūgšties. Jei naudosime erškėtrožių koncentruotą rūgštį, tai galima jos truputį ir daugiau imti, nes tai natūrali askorbinė rūgštis. Į kiekvieną pakelį šaldytų vaisių galima dėti iki 1 arbat. šaukšt. šios rūgšties.

Visi šaldymui pakavimo indai turi būti saugūs nuo išgaravimo ir drėgmės praleidimo. Juo geresnė pakavimo medžiaga, juo ilgiau maistas išlaikys nesugedęs. Netinkama pakavimo medžiaga gali sukelti produktų garavimą ir sudaryti vadinamą jį "sudeginimą". Geriausia būtų šaldyti stikliniuose ar nerūdijamo plieno induose, tačiau gana geros rūšies yra ir plastikiniai įpakavimai.

Rūšiavimas ir datavimas

Prie bendros tvarkos priklausytų ir atitinkamos etiketės ant kiekvieno indo ar maišelio. Gerai būtų pažymėti bent vaisių ar uogų rūšį ir datą. Gerai paruoštos šaldymui daržovės ar vaisiai paprastai išlaiko 12 mėnesių. Šaldytuve reiktų laikyti ir termometrą, kad nuolatos būtų galima kontroliuoti temperatūrą. Sudėti į šaldytuvą šaldymui paruoštus produktus taip pat kuo tvarkingiau. Negalima vieno krauti ant kito, nes šaldymas turi vykti iš visu pusių vienodai. O taip pat negalima šaldytuvo perkrauti; kiekvienas šaldytuvas turi tik tam tikrą šaldymo pajėgumą. Vienai šaldytuvo kubinei pėdai galima skirti ne daugiau, kaip du ar tris svarus šaldymui paruoštų produktų. Ekonomiškausiai išnaudosime šaldytuvą, jei jo neperkrausime. Sušalę produktai palaiko šaldytuve žemą temperatūrą ir šaldytuvą naudoja mažiau elektros energijos. Jeigu šaldytuve yra daug tuščios vietos,

Dailininkai atostogauja Kennebunkporte. Iš kairės į dešinę: Marija Ambrozaitienė, Kazimieras Zoromskis ir Regina Jautokaitė. Nuotr. K. A.

tai, atidarius šaldytuvo duris ten esantis šaltas oras išeina laukan, o jo vietoj įsiveržia šiltas oras. Tad šaldytuvą turi šį orą vėl atšaldyti ir sunaudoti nemažai elektros energijos. Todėl patartina tuščių lentynų šaldytuve nelaikyti, o jas pripildyti ledo maišeliais.

Šiandien taupus šeimininkavimas be šaldytuvo neįmanomas. Naudojantis šaldymo galimybe, mes sau daug palengviname, sutauptume laiką ir esame tikros, kad mūsų pačių šaldyti produktai yra geros kokybės ir tinkamai paruošti.

Šeima, vaikas, lietuviybė

DAUGIAU DEMESIO ŠEIMAI

D. PETRUTYTĖ

Esu anksčiau rašiusi, jog šeima ir priešmokyklinis vaikas yra svarbiausi veiksniai lietuviybės kūrime ir jos išlaikyme išsivijoje. Tik, deja, šitie svarbūs veiksniai nesulaukia mūsų reikiamo dėmesio bei įvertinimo. O apie konkrečiai apčiuopiamą pagalbą šeimai nėra ko ir kalbėti. O vis dėlto ne kas kitas, bet šeima nulems lietuviybės likimą išsivijoje. Lietuviybė gyvuos, tol kur turėsime šeimų su tvirtu moraliniu ir tautiniu nugarkauliu. Atseit, kaip patarlė sako: "Kol beržas žaliuos, tol ir sulos bus".

Vokiečių filosofas ir pedagogas Fr. Paulsen (1846-1908), nagrinėdamas tautinio auklėjimo problemas normaliose tautos gyvenimo sąlygose, randa, jog tik tvarkinga šeima tegali šį svarbų darbą patenkinamai atlikti. Todėl nėra abejonės, jog išsivijos gyvenimo sąlygose lietuviybės likimas išimtinai priklauso tik nuo šeimos. Tautinio auklėjimo darbuose šeimos niekas negali ir negalės pavaduoti: nei mokykla, nei organizacijos, į kurias kartais dedamos visos viltys.

Šeima ne tik tautos, bet ir žmonijos širdis. Kol širdis sveika ir veikia tvarkingai, tol ir organizmas sveikas. Tačiau kiekvienas širdies sunegalavimas reiškia ir organizmo silpimą bei jo, kad ir lėta, nykimą. Šiandien visame pasaulyje jaučiamas didelis susirūpinimas dėl yrančių šeimų pamatų.

Yrantieji šeimos pamatai ima drebinti ir visą žmoniją su civilizaciškai pažanga ir didžuliais kultūriniais polėkais. Be abejo, ir lietuviškoji šeima

yra daugiau ar mažiau paliesta jos pamatus ardantių veiksmų. Šių dienų laisvėjimo bangos negailėstingai rausiasi ir po lietuviškos šeimos pamatus, išplaudamos kertinius akmenis ir nusviesdamos juos šalin, kaip nereikalingus. Šeimų irimas skaudžiai paliečia ir lietuviybės puoselėjimą. Be pastovios šeimos neįmanomas ir tautiškumo ugdymas vaikuose.

Kertiniai akmenys...

Kol dar nėra vėlu, reiktų susirūpinti lietuviškų šeimų auklėmu: kreipiant ypatingą dėmesį į tautinės sąmonės stiprinimą bei grūdinimą, į lietuvių kalbos turinimą bei gražinimą, į atsakomybės jausmo jautrinimą ir į pertekimą būtinų žinių apie mažo vaiko dvasinę plėtrą, kurią glūdi ir galimybės tautiškumo liū jaunojoje kartoje.

Besidarbaujantioms lietuvių reikalui. Iš kairės: Altos reikalų vedėja I. Blinstrubienė, Balfo sekret. L. Aleksienė ir pirm. M. Rudienė, Altos talkininkė R. Bertuzytė.

DVASINIŲ IDEALŲ KELIAIS

Tarp naujesių religinių veikalų randame Earnest Larsen knygą "Holiness" (išleido Paulist Press, New York, 1975 m., 106 psl., \$1.65). Autorius stengiasi moderniam žmogui išryškinti religinius idealus, ypač siekiant sielos taurumo. Veikalas parašytas gana populiariai, lengva forma. Padarytas dar patrauklesniu ryškiosiomis iliustracijomis — nuotraukomis. Autorius primena, kad mūsų ryšys su Dievu turi būti gyva realybė, nes neaugant dvasiai, įvyksta vidinė stagnacija, tauriųjų polėkių mirtis. Negalima pasilikti statikai suak: "neįėjusiu ir tapti šventam. "Palaimin ta diena, kada mes suvokiame, kad šventumas yra matuojamas tuo laipsniu, kokį parodome savo pastangomis, kokį mes turime troškimą tikresnio gyvenimo". "Šventumas, — rašo autorius, — yra vardas tos alėjos, kuria gyvenbės Dievas mus kviečia eiti į nuolat gilesnę vienybę su juo ir su mumis pačiais. Savęs tobulinimas yra dvasinis maldos, šventumas tai ne ilgo maldos, o kūrybingas susivokimas aplinkos pasaulyje.

Šias mintis gvildena autorius. Apsiskaičiusiam veikalas labai daug naujo neduoda, bet jis nuširdus, dvelkia naujumu ir skaitytojui palieka vieną kitą gilesnį pėdsaką. (J. Pr.)

ŠEIMOS DRAMA

Modernaus šeimos liberalizmo ir alkoholio padariniai labai ryškiai pavaidzuoti dabar Chicagoje Candelight Dinner teatre statoroje komedijoje: "The Gingerbread Lady". Jos autorius Neil Simon, sukūręs kelis Broadway teatruose ir daug kur kitur statytus scenos veikalus. Šiame pastatyme kryžiuojasi alkoholiškos motinos, ryžtingos jos dukters, lengvabūdės draugės, mergišiaus gitaristo ir astumto aktorius gyvenimas. Gausu įtampos, bet nemažai ir humoro. Geras profesionalų sąstatas: Janis Paige atėjo iš Broadway ir televizijos, taip pat ir Betsy von Furstenberg bei E. Jones, J. Hamilton, žinomas iš televizijos, R. Balding, baigusi Kansas universiteto dramos studijas ir jas gilinusi Goodman teatre. Gabaus režisieriaus W. Pullinsi pastatymas intriguojantis. (J. Pr.)

pradams įžeibti. Tai kertiniai lietuviškos šeimos akmenys.

Šiandien mes per daug esame susirūpinę vaikų lietuviškumu, visai pamiršdami natūralų tautiškumo židinį — šeimą. Kad iš to židinio neišblėstų tautiškumas, reikia parūpinti "kuro", reniant šeimoms specialias paskaitas svarstybas, suvažiavimus...

Tautinio sąmoningumo sėklos rivalo būti sėjamos priešmokykliniame amžiuje. Tas garbingas darbas priklauso tėvams. Jeigu tėvai nesugebės ir laiku nepaėsi, tai vėliau veltui dairysimės, ieškodami tautiškumo daigėlių jaunojoje kartoje.